

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA MANAGEMENTU

Rozvoj cestovního ruchu v regionu Podluží

Tourism Development in the Podluží Region

Student: Miroslava Kaňová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jarmil Adamec

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra managementu

Zadání bakalářské práce

Student: **Miroslava Kaňová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6501R006 Ekonomika cestovního ruchu
Specializace: 02 Ekonomika cestovního ruchu
Téma: **Rozvoj cestovního ruchu v regionu Podluží**
Tourism Development in the Podluží Region

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Metodika zpracování a cíl práce
  3. Teoretická východiska cestovního ruchu
  4. Analýza potenciálu cestovního ruchu destinace
  5. Návrhy a doporučení
  6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

INDROVÁ, Jarmila et al. *Cestovní ruch: (základy)*. 2. vyd. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1569-4.
KIRÁLOVÁ, Alžběta. *Marketing: destinace cestovního ruchu*. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-56-4.
PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELEŇKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. ISBN 80-239-0152-4.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Jarmil Adamec**

Datum zadání: 25.11.2011
Datum odevzdání: 11.05.2012

Ing. Petra Horváthová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

PROHLÁŠENÍ

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne.....

.....

Miroslava Kaňová

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce, panu Ing. Jarmilu Adamcovi za jeho pomoc, cenné rady a připomínky v průběhu zpracování mé bakalářské práce.

OBSAH

1.	ÚVOD.....	1
2.	METODIKA ZPRACOVÁNÍ A CÍL PRÁCE.....	2
3.	TEORETICKÁ VÝCHODISKA CESTOVNÍHO RUCHU	3
3.1.	Definice CR	3
3.2.	Systém cestovního ruchu	4
3.2.1.	Vnitřní prostředí	5
3.2.2.	Vnější prostředí	6
3.3.	Typologie CR.....	6
3.3.1.	Formy cestovního ruchu	7
3.3.2.	Druhy cestovního ruchu	8
3.4.	Produkt cestovního ruchu	9
3.5.	Služby cestovního ruchu	10
3.5.1.	Dělení služeb	11
3.6.	Rozvoj cestovního ruchu.....	13
3.6.1.	Rozvoj cestovního ruchu ve světě	13
3.6.2.	Rozvoj cestovního ruchu v České republice	14
3.6.3.	Činitelé ovlivňující rozvoj cestovního ruchu	16
3.7.	Vymezení vybraných pojmů v cestovním ruchu	17
4.	ANALÝZA POTENCIÁLU CESTOVNÍHO RUCHU DESTINACE	20
4.1.	Region Podluží.....	20
4.1.1.	Historie území	20
4.1.2.	Region Podluží	21
4.2.	Analýza lokalizačních předpokladů	22
4.2.1.	Přírodní podmínky.....	22
4.2.2.	Kulturně historické předpoklady	24

4.3.	Analýza realizačních předpokladů	37
4.3.1.	Doprava	37
4.3.2.	Ubytování	38
4.3.3.	Stravování.....	40
4.3.4.	Sportovní předpoklady	40
4.4.	Analýza selektivních předpokladů	42
4.5.	SWOT analýza	44
4.5.1.	SWOT analýza Regionu Podluží.....	44
5.	NÁVRHY A DOPORUČENÍ	49
6.	ZÁVĚR.....	52
	SEZNAM LITERATURY	53
	SEZNAM ZKRATEK.....	55
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	57
	SEZNAM OBRÁZKŮ	58
	SEZNAM GRAFŮ	59
	SEZNAM PŘÍLOH	60

1. ÚVOD

Cestovní ruch jako takový se vyvíjel již od poloviny 19. století a v současnosti se stal jedním z nejdůležitějších sektorů ekonomiky. Je třetím exportním odvětvím, hned po ropném a automobilovém průmyslu. Cestovní ruch je nedílnou součástí národního hospodářství České republiky a podílí se na tvorbě nových pracovních míst. Podmínky pro jeho rozvoj jsou v České republice více než dobré, naše země založila nabídku cestovního ruchu hlavně na kulturních a historických památkách, krásné přírodě a dlouhé tradici lázeňství. Tyto destinace, které si účastníci cestovního ruchu vybírají za cíl své cesty, disponují všemi nezbytnými zařízeními, propojují jednotlivé služby a přinášejí turistům uspokojení jejich potřeb, poskytují jim komplexní zážitek. V některých destinacích je cestovní ruch hlavním prvkem jejich rozvoje. Destinace v České republice se stávají jakýmsi trendem a vyznačují se jedinečnými vlastnostmi, kterými se odlišují od jiných destinací.

Pro mou bakalářskou práci jsem si vybrala téma Rozvoj cestovního ruchu v regionu Podluží, a to hned z několika důvodů. Převážná část členů mé rodiny žije právě na Podluží, já sama jsem zde strávila většinu svého života a spolu s přáteli jsem se snažila o udržování tradic a rozvíjení folkloru. Mám tedy k regionu Podluží velmi vřelý vztah.

Dalším důvodem výběru tohoto tématu je prozkoumání nových turistických možností v regionu z důvodu neustále se rozvíjejícího cestovního ruchu. Účastníkům cestovního ruchu je zde nabídnuto množství turistických atraktivit, které by si neměli nechat ujít.

Region Podluží je charakterizován jako krajina vína a folkloru. Pro příjíždějící turisty jsou během kalendářního roku přichystány nejen akce vinařské, ale i kulturní a hlavně folklorní. Folklorní festival Podluží v písni a tanci každoročně nabízí přehlídku nejrozličnějších sborů z blízkého i dalekého okolí.

Rovinatá oblast Podluží je jako stvořená pro cykloturistiku. Cyklistické stezky vedené Podlužím jsou napojeny na příhraniční stezky rakouské i slovenské a přes území regionu vedou také naučné a moravské vinné stezky, po kterých se turisté dostanou mezi vinohrady až k vinařským vesničkám s vinnými sklepy. Mnoho lidových, přírodních, kulturních a historických památek svádí také k turistice pěší.

V současné době se cestovní ruch stává neoddělitelnou součástí života obyvatel i jejich životním stylem. Jednotlivé kraje, města, obce i stát se snaží o rozvoj cestovního ruchu z toho důvodu, že občané stále více vyhledávají toto odvětví.

2. METODIKA ZPRACOVÁNÍ A CÍL PRÁCE

Bakalářská práce na téma Rozvoj cestovního ruchu v Regionu Podluží je dle zadání bakalářské práce rozdělena do dvou hlavních částí, do části teoretické a praktické.

V první části mé bakalářské práce se pokusím uvést teoretická východiska cestovního ruchu, která budu čerpat z odborné literatury a ze studia. Nejdříve uvedu definici cestovního ruchu a jeho další charakteristiku. Pokusím se popsat podmínky, za jakých je cestovní ruch schopen se rozvíjet, a rozvoj cestovního ruchu jak ve světě, tak i v České republice. Na závěr vymezím pojmy, které souvisí s tématem rozvoje cestovního ruchu.

V praktické části se budu zabývat charakteristikou a analýzou regionu Podluží. Pokusím se popsat jednotlivé předpoklady rozvoje cestovního ruchu v regionu, tedy předpoklady lokalizační, realizační a selektivní. Pro shromáždění informací o regionu Podluží použiji metodu analýzy, pomocí které danou oblast rozdělím na menší celky, které budu následně zkoumat. Poté rozpracuji SWOT analýzu regionu Podluží. V závěru se pokusím navrhnout možné směry rozvoje cestovního ruchu v regionu Podluží na základě získaných informací ze SWOT analýzy.

Cílem mé bakalářské práce je analyzovat a zhodnotit současný stav cestovního ruchu v regionu Podluží. Identifikovat přírodní a kulturně-historické podmínky pro rozvoj cestovního ruchu a také objem a kvalitu turistické infrastruktury. Také navrhnout budoucí možný vývoj regionu, jeho turistického potenciálu a jeho přínosy pro cestovní ruch.

3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch je jednou z nejvýznamnějších a nejrychleji se rozvíjejících se průmyslových oblastí. Tvoří důležitou část nejen národního hospodářství, ale i spotřeby obyvatelstva. Dříve byl cestovní ruch považován za potřebu luxusní, avšak změnou preferencí člověka se v současnosti stává potřebou běžnou.

Ryglová (2009) tvrdí, že příčinami vzniku cestovního ruchu jsou

- potřeba kontaktu s přírodou a tvorba nových pracovních míst,
- potřeba poznání, v jehož důsledku dochází ke zvyšování vzdělanosti,
- znovunavázání kontaktu s lidmi.

3.1. Definice CR

Existuje mnoho definic cestovního ruchu. Jelikož je cestovní ruch velmi složitým jevem, je pohled autorů na něj ovlivněn jeho mnohačetnými stránkami. Za přelom v oblasti definování a vědeckého zkoumání cestovního ruchu považujeme definici Hunzikera a Krapfa z roku 1942, kteří cestovní ruch vidí jako „souhrnné označení vztahů a jevů vznikajících na základě cesty a pohybu nerezidentů, pokud se pobytem nesleduje usídlení a pokud s ním není spojena žádná výdělečná činnost“. (Malá, 1995, s. 9).

V Československu se cestovním ruchem zabýval např. Dohnal (1969), podle kterého představuje cestovní ruch způsob uspokojování lidských potřeb, a to v oblasti turistiky, rekreace a kultury za předpokladu, že k němu dochází ve volném čase a mimo obvyklé životní prostředí. V roce 1991 na mezinárodní konferenci věnované statistice cestovního ruchu v Ottawě vymezila Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) pojem cestovní ruch jako *„činnosti osob cestujících a pobývajících v místech mimo jejich obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden rok, za účelem trávení volného času, podnikání nebo jiným účelem“*. (UNWTO, 1993, s. 5).

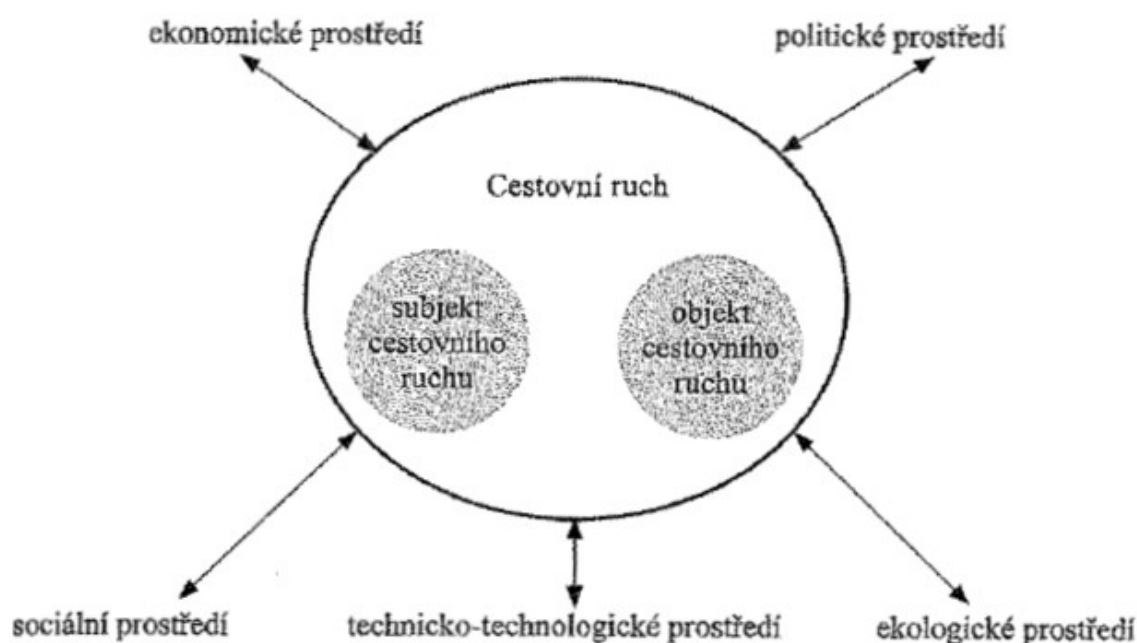
Mezinárodní sdružení vědeckých expertů cestovního ruchu AIEST chápe cestovní ruch jako „souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování nebo pohybu osob, přičemž místo pobytu není trvalým místem bydlení a zaměstnání“. (Ryglová, s. 11). Podle Orišky (1996, s. 5) „se cestovní ruch jako forma uspokojování potřeb rekreace, kultury a léčení zpravidla realizuje ve volném čase a mimo místo trvalého bydliště“.

Podle Páskové (2002, s. 45) je zase cestovní ruch „komplexní společenský jev jako souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně-správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity“.

Hornerová (2003, s. 53) definuje cestovní ruch jako „krátkodobý přesun lidí na jiná místa než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností“.

3.2. Systém cestovního ruchu

Hesková tvrdí, že cestovní ruch nelze oddělit od prostředí, v němž se odehrává. Ke zkoumání cestovního ruchu se využívá systémová teorie, kde je systémem chápána množina prvků, mezi nimiž existují určité vazby. Systém cestovního ruchu tvoří dva podsystemy. Jedná se o subjekt cestovního ruchu a objekt cestovního ruchu. Tento systém také zahrnuje vzájemné vazby mezi podsystemy a vazby s vnějším okolím systému.

Obr. 3.1 Systém cestovního ruchu (Zdroj: Hesková, 2006, s. 13)

3.2.1. Vnitřní prostředí

Subjekt cestovního ruchu představují účastníci cestovního ruchu, kterými jsou návštěvníci, turisté, výletníci i rezidenti, tedy stálí obyvatelé.

Návštěvníkem v domácím cestovním ruchu je osoba, která má trvalé bydliště v daném místě a cestuje na jiné místo mimo své bydliště na dobu kratší než šest měsíců. Návštěvníkem je osoba, která v mezinárodním cestovním ruchu cestuje do jiné země, ve které nemá trvalé bydliště, na dobu kratší než jeden rok a účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti. Turista je v domácím i mezinárodním cestovním ruchu osobou, která splňuje kritéria návštěvníka a jeho cesta zahrnuje alespoň jedno přenocování. V závislosti na délce pobytu rozlišujeme turistu na dovolené, který stráví na daném místě větší počet dní, než je stanoven, a krátkodobě přebývajícího turistu, jehož doba pobytu nepřesáhne stanovený limit, ale zahrnuje alespoň jedno přenocování. V domácím i mezinárodním cestovním ruchu je výletníkem osoba, která cestuje na dobu kratší než 24 hodin s tím, že v daném místě nepřenocuje. Rezidentem v domácím cestovním ruchu je osoba, která žije na daném místě alespoň 6 po sobě jdoucích měsíců před příchodem do jiného místa na dobu kratší než 6 měsíců. V mezinárodním cestovním ruchu se jedná o osobu, která v zemi žije alespoň 1 rok před příchodem do jiné země na dobu kratší než jeden rok.

Objektem cestovního ruchu je podle Heskové (2006 s. 15) „všechno, co se může stát cílem změny místa pobytu účastníka cestovního ruchu, je tak nositelem nabídky“. Objekt cestovního ruchu tvoří cílové místo, podniky a organizace cestovního ruchu. Cílové místo můžeme označit také jako destinaci cestovního ruchu.

Kirařová (2003, s. 15) chápe destinaci cestovního ruchu jako „přirozený celek, který má z hlediska podmínek rozvoje cestovního ruchu jedinečné vlastnosti, odlišné od jiných destinací“. Pásková (2002) definuje destinaci cestovního ruchu v užším smyslu jako navštívenou oblast v určitém regionu, která nabízí atraktivitu a infrastrukturu cestovního ruchu. V širším smyslu představuje destinace určitou zemi, či regiony a zahrnuje i lidská sídla, kde můžeme najít velké množství atraktivit, služeb a infrastrukturu cestovního ruchu.

Destinaci můžeme charakterizovat šesti komponenty, „šesti A“. Jedná se o

- attractions - atraktivita,
- accessibility - dostupnost,
- ancillary services - doplňkové služby,

- amenities - suprastruktura a infrastruktura cestovního ruchu,
- available packages - připravené produktové balíčky,
- activities - aktivity.

Pro cestovní ruch je velmi významná jeho nabídka, která má za úkol oslovit návštěvníky, přivést je do dané destinace a poté uspokojit jejich požadavky a potřeby. Podle Malé (1995, s. 45) představuje nabídka cestovního ruchu „souhrn všech komponentů nutných k realizaci účasti na cestovním ruchu a k naplnění očekávaných efektů.“ Nabídka cestovního ruchu se dělí na primární a sekundární. Primární nabídka představuje přírodní a kulturní potenciál pro cestovní ruch. Sekundární nabídkou je infrastrukturní vybavenost, která je závislá na nabídce primární.

3.2.2. Vnější prostředí

Vnější prostředí tvoří prostředí ekonomické, politické, sociální, technicko-technologické a ekologické. Vnější i vnitřní prostředí se navzájem ovlivňují.

Z pohledu ekonomického prostředí ovlivňuje cestovní ruch pozitivně i negativně ekonomický růst, inflace, úroková míra, nezaměstnanost a stabilita měny. Politické prostředí je tvořeno zvláště mírovými podmínkami v dané zemi, dále společenským zřízením státu, cestovními formalitami apod. Sociální prostředí člověka ovlivňuje jeho chování, myšlení a jednání. Dopravní infrastruktura a další vybavenost, jež je důležitá pro rozvoj cestovního ruchu, tvoří technicko-technologické prostředí. Cestovní ruch je závislý na ekonomickém prostředí, jelikož jeho zničením může dojít k omezení či zničení cestovního ruchu.

3.3. Typologie CR

V odborné literatuře najdeme mnoho kritérií pro členění cestovního ruchu. Nejčastěji se však člení na

- formy cestovního ruchu, které se řídí motivací účastníků,
- druhy cestovního ruchu.

3.3.1. Formy cestovního ruchu

Podle převažující motivace účasti na cestovním ruchu Indrová (2009) rozeznává

- rekreační CR - rekreace je nejrozšířenějším motivem na účasti, představuje odpočinek, regeneraci i aktivní pobyt,
- kulturně poznávací CR - plní výchovnou a vzdělávací funkci, jeho cílem je poznávání historie, kultury, tradic a zvyků,
- náboženský CR - je zaměřený na návštěvu poutních a posvátných míst, církevních památek a událostí,
- vzdělávací CR - je cílený na další vzdělávání, získávání nových znalostí a dovedností, samotný program je uzpůsoben např. výuce jazyků,
- CR se společenskými motivy - je zaměřený na společenské styky a komunikaci, získání nových přátel či poznání života jiných lidí,
- zdravotní CR - zahrnuje lázeňský a léčebný CR a hlavním motivem účasti je potřeba zdravotní prevence, rekonvalescence i léčení různých nemocí,
- sportovní CR - zahrnuje pasivní i aktivní účast, která nabývá mnoho forem dle druhů sportu, např. cykloturistika, vodní turistika, pěší turistika apod.,
- CR zaměřený na poznávání přírody - motivem je návštěva přírodních rezervací, národních parků, chráněných krajinných oblastí, pralesů, safari apod.,
- dobrodružný CR - je označován též jako adrenalinový CR, zahrnuje nebezpečné a neočekávané aktivity,
- profesní CR - je uskutečňován v pracovním čase účastníků, zahrnuje
  - obchodní CR - představuje aktivity, které jsou spojené s profesí, zahrnuje služební cesty,
  - kongresový CR - jeho motivem je účast na různých kongresech, konferencích a seminářích, výměna informací a zkušeností,
  - CR veletrhů a výstav - účast na veletrzích a výstavách, sběr informací i poskytování informací,
  - incentivní CR - je označován také jako stimulační nebo motivační CR, zaměstnavatel jej využívá pro motivaci zaměstnanců.
- specifický CR - zahrnuje CR nákupní, politický, venkovský, gastronomický, mototuristiku, sociální turistiku apod.

3.3.2. Druhy cestovního ruchu

Cestovní ruch podle místa realizace Ryglová (2009) dělí na

- domácí CR - účastníci trvale bydlí a cestují v určitém státě a nepřekračují jeho hranice,
- zahraniční CR - při něm účastníci překračují hranice jednoho či více států a zahrnuje
  - aktivní CR (Incoming) - je označován též jako příjezdový CR, při němž zahraniční návštěvníci přijíždějí do dané země,
  - pasivní CR (Outgoing) - je označován též jako výjezdový CR, při kterém občané dané země vyjíždějí do zahraničí,
  - tranzitní CR - představuje průjezd zahraničních cestujících skrz území státu do jiného cílového státu,
- vnitrostátní CR - zahrnuje domácí a aktivní CR,
- národní CR - zahrnuje domácí a pasivní CR,
- mezinárodní CR - představuje veškerý CR, při kterém se účastníci pohybují mezi státy.

Podle způsobu financování dělíme cestovní ruch na

- volný CR - je označován též jako komerční CR, při kterém si účastník platí veškeré náklady sám,
- vázaný CR - je označován též jako sociální CR, kde jsou náklady z části uhrazeny nějakou organizací či institucí.

Cestovní ruch podle délky pobytu se dělí na

- krátkodobý CR - při němž je doba pobytu do 3 přenocování,
- dlouhodobý CR - představuje dobu pobytu delší než jsou 3 přenocování.

Cestovní ruch podle způsobu účasti je členěn na

- organizovaný CR - při kterém vše potřebné zajišťuje cestovní kancelář nebo jiný subjekt zprostředkovatelské služby,
- neorganizovaný CR - při němž si vše zajišťuje sám účastník.

Podle počtu účastníků dělíme CR na

- individuální CR - kdy účastník cestuje sám, nejvýše s rodinou,

- kolektivní CR - bývá označován také jako skupinový CR, který představuje cestování více osob, tento CR zahrnuje také klubový CR.

Typy cestovního ruchu podle ročního období jsou

- letní CR,
- zimní CR,
- sezónní CR - který představuje vysokou koncentraci návštěvníků,
- mimosezónní CR - je spojen s nízkou návštěvností a v tomto období mohou být omezeny také poskytované služby.

Cestovní ruch podle vztahu k platební bilanci je členěn na

- aktivní CR - který zahrnuje příjezdy zahraničních návštěvníků a díky tomu je zvyšován příliv devizových příjmů,
- pasivní CR - zahrnuje výjezdy obyvatel a s tím i spojené devizové výdaje, tedy vývoz deviz do zahraničí.

Podle vlivu na životní prostředí členíme cestovní ruch na

- měkký CR - snaží se šetrně chovat k přírodnímu prostředí a hospodařit s přírodními zdroji,
- tvrdý CR - nebere ohled na okolní prostředí, tvrdý cestovní ruch zahrnuje především masovou turistiku.

Dalším členěním cestovního ruchu může být např. podle převažujícího prostředí pobytu, podle způsobu ubytování, podle destinace, podle použitého dopravního prostředku apod.

3.4. Produkt cestovního ruchu

Lidé díky účasti na cestovním ruchu uspokojují své potřeby spojené s cestováním a zapojují se tak do směnných vztahů na trhu, kde je nabízen a poptáván produkt cestovního ruchu. Hesková (2006) říká, že „produktem cestovního ruchu je vše, co je nabízeno na trhu cestovního ruchu a má schopnost uspokojit potřeby návštěvníků a vytvořit tak komplexní soubor zážitků“. V první řadě jde především o soubor služeb nabízejících cílové místo a organizace cestovního ruchu. Produkt cestovního ruchu se skládá z volných statků, služeb, zboží a veřejných statků.

Volný statek (*free goods*) je takový statek, který nebyl vytvořen člověkem a je dostupný všem. Většinou se tedy jedná o přírodní statky, jako je déšť, vítr, vzduch, mořská voda apod. Volný statek cenu produktu neovlivňuje, jelikož je jeho tržní cena rovna nule. Služba (*service*) je nemateriální činnost, jejímž výsledkem je užitek, čímž se liší od výrobku. Zboží (*goods, commodities, merchandise*) je hmotný statek, který je určen k prodeji konečnému spotřebiteli a slouží k uspokojování potřeb. Zbožím se stává výrobek po ukončení výrobního procesu. Jestliže však výrobek neprojde trhem, nestává se zbožím. Veřejný statek (*public goods, public property, common property*) uspokojuje kolektivní potřeby. Tento statek je nedělitelný a není možné někoho ze spotřeby tohoto statku vyloučit.

Podle Gunčíka (2000) spotřebovává účastník cestovního ruchu soubor vzájemně propojených služeb, jejichž kombinací si sám sestavuje výsledný produkt. V cestovním ruchu se při tvorbě produktu rozeznávají tři jeho úrovně. Jedná se o všeobecný produkt, očekávaný produkt a širší produkt.

Všeobecný produkt představuje jádro produktu a zaměřuje se na nabídku specializovaných služeb. Jsou to služby, které jsou pro zákazníky samozřejmé, jako například služby ubytovací, dopravní a stravovací. Očekávaný produkt rozlišuje jednotlivé producenty služeb a je skutečný, zákazník se s ním ve skutečnosti setkává. Širší produkt poskytuje zákazníkovi něco navíc, něco, co neočekává. Nabízí tedy dodatečný užitek.

Produkt cestovního ruchu můžeme také rozdělit na podnikový produkt, produkt cílového místa, produkt státu a nadnárodní produkt.

3.5. Služby cestovního ruchu

Služby představují důležitou součást produktu cestovního ruchu. Hesková (2006, s. 99) tvrdí, že služby „představují heterogenní soubor užitečných efektů určených na uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu“. Služby jsou nehmotné statky, které spotřebovává jak společnost, tak jednotliví obyvatelé.

Všeobecně se služby vyznačují následujícími vlastnostmi. Služby jsou nemateriální, tzn., že je nemůžeme uchopit či vidět, služba je spojena s uspokojením potřeby zákazníka. Služby kvůli nemateriálnosti spotřebovávají velké množství živé práce. Další vlastností je začlenění vnějšího faktoru do procesu poskytování služeb, což znamená, že se zákazník zapojuje do procesu poskytování služeb tím, že službu osobně prožívá. Služby mohou být poskytovány až tehdy, vyskytne-li se po nich poptávka. Služby musejí být poskytovány

v souladu s jejich spotřebou. Služby jsou neskladovatelné, proto je nutné, aby byly realizovány v přítomnosti spotřebitele v místě spotřeby. Tato vlastnost se označuje také jako simultánnost poskytování služeb. Dále jsou služby pomíjivé, což také znamená, že je nemůžeme před jejich spotřebou otestovat.

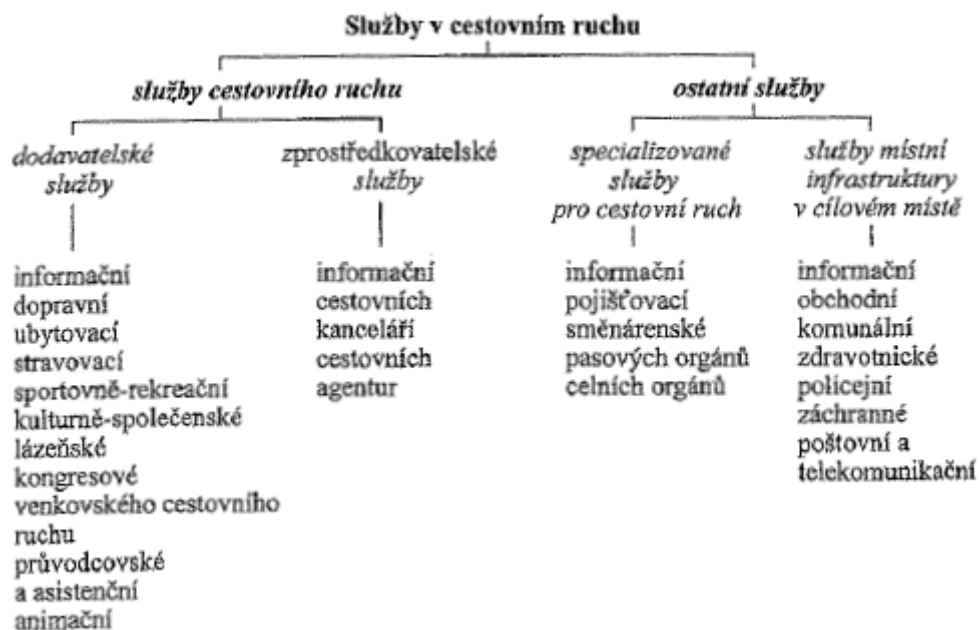
Služby cestovního ruchu se vyznačují následujícími speciálními znaky. Služby cestovního ruchu jsou časově a místně vázány na primární nabídku cestovního ruchu, což znamená, že poskytování služeb je vázáno na určité cílové místo a účastník cestovního ruchu se na toto místo spotřeby služby dostaví. Služby cestovního ruchu jsou většinou spotřebovávány v jakémsi balíčku, ve kterém jsou vhodně zkombinovány a jsou vůči sobě komplementární. Komplementárnost znamená, že uspokojení jedné potřeby určitou službou vede k uspokojení další potřeby jinou službou. Služby jsou také zastupitelné, jednu službu lze nahradit jinou službou. Tato substituce nastává např. při změně nabídky či změně ceny. Služby cestovního ruchu je nutné zprostředkovat zákazníkovi, jelikož mají mnohooborový charakter. Zprostředkovatelem v cestovním ruchu mohou být cestovní kanceláře a cestovní agentury. Platba za službu, resp. za balíček služeb, se označuje jako akontace. Dynamika mnoha faktorů ovlivňujících poptávku služeb se projevuje i na dynamice poptávky po službách cestovního ruchu. S touto dynamikou je spojena i sezónnost, která výrazně ovlivňuje poptávku po službách. Dalším znakem služeb cestovního ruchu je nezbytnost informací. Zákazník se rozhoduje o účasti na cestovním ruchu právě na základě získaných informací. Proto je velmi důležité, aby zprostředkovatelé a organizátoři služeb vytvořili např. prostřednictvím médií co nejvěrohodnější představu o užitku, který zákazníkovi plyne z nabízené služby. (Orieška, 2010).

3.5.1. Dělení služeb

Služby cestovního ruchu se dělí podle mnoha kritérií. Základní dělení rozděluje služby na

- služby cestovního ruchu,
- ostatní služby.

Služby cestovního ruchu jsou takové, které uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu. Tyto služby se dále dělí na dodavatelské služby a zprostředkovatelské služby. Ostatní služby uspokojují jak potřeby účastníků cestovního ruchu, tak potřeby místního obyvatelstva. Ostatní služby se člení na služby specializované pro cestovní ruch a služby místní infrastruktury v cílovém místě.

Obr. 3.2 **Struktura služeb v cestovním ruchu** (Zdroj: Hesková, 2006, s. 106)

Služby cestovního ruchu dále dělíme podle mnoha kritérií. Podle druhu, tedy podle vztahu k podnikům cestovního ruchu, dělíme služby na

- dopravní,
- ubytovací,
- stravovací,
- informační,
- lázeňské,
- sportovně-rekreační,
- kongresové,
- animační,
- průvodcovské,
- asistenční,
- organizátorské,
- zprostředkovatelské.

Další dělení služeb, které můžeme v literatuře nalézt, je podle fáze realizace, kdy jsou služby poptávány na různých místech. Také nalezneme dělení z ekonomického hlediska,

z hlediska času a z hlediska spotřeby. Z pohledu uspokojování potřeb se služby cestovního ruchu dělí na základní a doplňkové.

Spotřebou základních služeb můžeme uspokojit primární potřeby účastníků cestovního ruchu, jako je doprava do cílové destinace a zpět, ubytování a stravování. Doplňkové neboli komplementární služby, slouží k uspokojování sekundárních potřeb účastníků cestovního ruchu, kdy účastníci využívají atraktivitu a vlastnosti daného místa.

3.6. Rozvoj cestovního ruchu

Dle Čertíka (2000) jsou pro rozvoj cestovního ruchu velmi důležité následující předpoklady. Jedná se o

- přírodní předpoklady,
- sociálně-ekonomické předpoklady,
- kulturně-historické předpoklady,
- politické předpoklady,
- materiálně-technické předpoklady,
- ekologické předpoklady,
- administrativní předpoklady,
- personální předpoklady,
- demografické předpoklady.

K rozčlenění území podle předpokladů pro cestovní ruch se podle Ryglové (2009) používá rajonizace. Rajonizace tedy rozděluje území na ta, která jsou pro cestovní ruch vhodná, a území pro cestovní ruch nevhodná.

3.6.1. Rozvoj cestovního ruchu ve světě

První zmínky o cestovním ruchu můžeme nalézt již v dobách renesance, kdy lidé cestovali především za vzděláním. Později se lidé hlavně z bohatších vrstev vydávali do cizích krajín také kvůli rekreaci a léčení.

Cestovní ruch, tak jak jej známe dnes, se pořádně rozvinul až ve 2. polovině 19. století. První hromadný zájezd zorganizoval Thomas Cook roku 1841, avšak k výraznějšímu rozvoji cestovního ruchu došlo až ve 20. století. Před 1. světovou válkou byl cestovní ruch

výsadou bohatších vrstev, v meziválečném období se cestovního ruchu začali účastnit i lidé z méně majetných vrstev. Po 2. světové válce došlo již k plnému rozvoji cestovního ruchu, ale i ten byl ovlivněn rozdělením světa na kapitalistický a socialistický blok, kdy lidé cestovali hlavně v rámci těchto bloků. (Čertík, 2001).

V posledních letech se cestovní ruch stává nedílnou a důležitou součástí ekonomiky států, stává se zdrojem bohatství. Cestovní ruch musí také bojovat s problémy, jako je finanční krize, růst nezaměstnanosti, hrozba chřipkových pandemií, terorismus, přírodní katastrofy a válečné konflikty. (Drobná, 2010).

Cestovní ruch je fenoménem dnešní doby. Má velký vliv na vývoj světa i na ekonomiky jednotlivých zemí, většinou těch, které nejsou schopny získávat bohatství v jiných odvětvích. V současné době se cestovní ruch musí potýkat s mnoha problémy. Ty nejvýraznější jsou asi růst ceny ropy a válečné konflikty, např. na Středním Východě, či v severní Africe. Kvůli nepokojům byl cestovní ruch utlumen například v Egyptě, pro české turisty velice oblíbené destinaci. V současnosti je situace již klidná, přímořské destinace normálně fungují a jejich nabídka je podporována zvýhodněnými cenami.

3.6.2. Rozvoj cestovního ruchu v České republice

Do počátku 2. světové války byl vývoj cestovního ruchu na českém území stejný jako v jiných částech Evropy. V období mezi světovými válkami vyjížděli do zahraničí na delší pobyty lidé především z bohatších vrstev, lidé ze středních vrstev dávali přednost cestování v rámci republiky. V této době také objevuje česká mládež trampování. V roce 1949 vznikla v Československu organizace Pionýr, která se od roku 1970 stala spolu s organizací Junák Pionýrskou organizací Socialistického svazu mládeže. Tato organizace se rozpadla roku 1989 a od roku 1990 působí jako demokratická a neideologická organizace Pionýr. První zmínky o skautingu, který do Československa přišel z USA a Kanady před 1. světovou válkou, pocházejí z roku 1912. Roku 1913 byl pak založen spolek Junák - český skaut. Tyto organizace učily mladé lidi lásce k přírodě, sportu, táboření, nejrozličnějším hrám a dovednostem.

Mezi roky 1948 až 1989 rostla v Československu životní úroveň i fond volného času, tím pádem také poptávka po cestovním ruchu. Do socialistických zemí byly organizovány zájezdy, avšak v omezeném množství, nabídka cest do zemí kapitalistických byla pak ještě více omezená. Velká změna v cestovním ruchu u nás nastala v roce 1989, kdy byly otevřeny

hranice pro zahraniční návštěvníky, a po vstupu České republiky do Evropské unie. (Čertík, 2001).

Česká republika má velmi dobré podmínky pro rozvoj cestovního ruchu, který je založen na výhodné geografické poloze, přírodních krásách a snadné dostupnosti. Velmi zajímavými mohou být pro turisty české hory a pohoří, velká koncentrace hradů a zámků. Podle výzkumu agentury CzechTourism byl nejnavštěvovanějším hradem v roce 2010 Pražský hrad, dále Státní zámek Lednice a na třetím místě se umístil Státní hrad a zámek český Krumlov. Důležitou součástí cestovního ruchu v České republice je i lázeňství. Česká republika je v rámci EU zemí s nejvyšším počtem certifikátů EUROPESPA med©, významným oceněním kvality Evropského svazu lázní v Bruselu. Například Lázně Hodonín, které se nacházejí v těsné blízkosti regionu Podluží, získaly tento certifikát v roce 2009 a stanuly tak na prvním místě mezi českými certifikovanými lázněmi. V rámci zemí EU se Lázně Hodonín umístily na 6. místě z 42 certifikovaných lázeňských subjektů

Avšak stále zde existují překážky, po jejichž odstranění by mohlo Českou republiku navštívit více turistů. Mezi překážky, které zabraňují rozvoji cestovního ruchu, patří kriminalita, vízová povinnost pro některé státy, nízká úroveň pracovníků v cestovním ruchu, špatná kvalita cest apod. Na druhou stranu zde existuje mnoho oblastí cestovního ruchu, které jeho rozvoji prospívají. Jedná se například o kulturní a poznávací cestovní ruch, cykloturistiku, lázeňský a kongresový cestovní ruch a další.

Čeští občané nejvíce navštěvují Chorvatsko, Slovensko, Francii, Španělsko, Řecko a Itálii. Velmi oblíbenými se v dnešní době staly severoafrické státy, jako jsou Egypt či Tunisko. (Drobná, 2010)

Nepokoje v severní Africe a na Blízkém východě však snížily poptávku po turistických destinacích nacházejících se v těchto oblastech. Také cena zájezdů do těchto zemí se výrazně snížila. Zájem Čechů se přesunul více k Středomoří, navštěvují nejvíce Chorvatsko, kde se bez problémů dorozumí. Jakousi náhradou za severoafrické arabské státy může být Turecká riviéra, která zažívá nebývalý rozmach za příznivé ceny. Na přilákání nových turistů používají cestovní kanceláře a hoteliéři nové služby a produkty, roste zájem o eurovíkendy, pobyty na horách a v termálních lázních. Kvůli hospodářské krizi, neustále se zvyšujícím daním a snižování platů se turisté z České republiky vydávají do destinací, které pro ně nejsou tak finančně náročné. Jde především o Chorvatsko a Slovensko.

3.6.3. Činitelé ovlivňující rozvoj cestovního ruchu

Ryglová (2009) dělí činitele ovlivňující rozvoj cestovního ruchu z ekonomického a geografického hlediska na selektivní faktory, lokalizační podmínky a realizační podmínky.

Podle Ryglové (2009, s. 26) „selektivní faktory nebo také stimulační faktory stimulují vznik a rozvoj cestovního ruchu ve funkci poptávky a mohou být vymezeny také jako faktory povahy“. Selektivní faktory se dále dělí na faktory objektivní a subjektivní.

Objektivními faktory jsou

- mírové podmínky života,
- ekonomické faktory,
- politické faktory,
- ekologické faktory,
- administrativní faktory,
- sociální faktory,
- demografické faktory,
- materiálně-technické faktory.

Mezi subjektivní faktory patří nejrůznější psychologické vlivy.

Ryglová (2009, s. 28) tvrdí, že „lokalizační podmínky rozhodují o funkčním využití konkrétních oblastí pro cestovní ruch z hlediska jejich přírodních možností, charakteru a kvality společenských podmínek a atraktivit“.

Lokalizační podmínky tedy dělíme na podmínky přírodní a společenské.

Podle Ryglové (2009, s. 28) „mají realizační podmínky dominující postavení pro konečnou fázi různých forem cestovního ruchu“. Díky realizačním podmínkám je možné využívat prostřednictvím dopravy materiálně-technickou základnu cestovního ruchu, kterou tvoří

- ubytovací zařízení,
- stravovací zařízení,
- sportovně rekreační zařízení,
- cestovní kanceláře,
- účelová zařízení.

3.7. Vymezení vybraných pojmů v cestovním ruchu

Makroregion je podle Páskové (2002) mezinárodní region cestovního ruchu. Podle UNWTO rozeznáváme 6 makroregionů cestovního ruchu. Je to Evropa, Amerika, Východní Asie a Pacifik, Střední východ a Jižní Asie.

Mezoregionem je podle Páskové (2002) region, který se z hlediska velikosti nachází mezi mikroregionem a makroregionem. Mezoregion představuje většinou několik států, příkladem může být střední Evropa.

NUTS je zkratkou z anglického Nomenclature Unit of Territorial Statistic. Podle Ryglové (2009) tyto teritoriální jednotky zavedla EU ve spolupráci se Statistickým úřadem EU za účelem získávání statistických údajů. Pomocí NUTS se také hodnotí potřeba regionů a to, zda jsou regiony způsobilé k čerpání prostředků z fondů EU.

Jednotlivé úrovně NUTS jsou

NUTS 0 - stát,

NUTS 1 - území,

NUTS 2 - oblast,

NUTS 3 - kraj,

NUTS 4 - okres,

NUTS 5 - obec.

Obr. 3.3 NUTS 2 a NUTS 3 v České republice (Zdroj ČSÚ: <<http://www.czso.cz>>)

Na území České republiky bylo vytvořeno 8 regionů, které se shodují s teritoriálními jednotkami NUTS 2. Tyto **regiony soudržnosti** byly vytvořeny za účelem společného čerpání finančních zdrojů z fondů EU. (Pásková, 2002).

Ryglová (2009, s. 32) říká, že „**turistické regiony** nabízí obdobný produkt cestovního ruchu, mají obdobné podmínky pro určitý typ či formu cestovního ruchu, kterými se odlišují od ostatních turistických regionů“.

Turistické regiony se dále člení na turistické oblasti, jejichž hlavním cílem je rozvoj domácího cestovního ruchu.

Obr. 3.4 Turistické regiony České republiky (Zdroj CzechTourism:

<<http://www.czechtourism.cz>>)

Euroregion je region, který byl na základě dohody příhraničních oblastí dvou či více států vytvořen za účelem vzájemné spolupráce. Tyto euroregiony plně podporuje Evropská unie. (Ryglová, 2009).

Region představuje část území, která je vymezena hranicemi krajů, okresů a obcí. Region se vyznačuje určitými společnými znaky, a to fyzicko-geografickými a sociálně-geografickými. (Ryglová, 2009).

Region cestovního ruchu je podle Páskové (2002) region vymezený pro účely cestovního ruchu. Rozeznáváme regiony homogenní a heterogenní. Homogenní regiony jsou

vnitřně stejnorodé, vymezené na základě stejných znaků. Heterogenní regiony jsou naopak vnitřně rozmanité.

Podle Páskové (2002) se region, který má menší geografickou rozlohu, nazývá **mikroregion**. Většinou jde o účelové sdružení obcí, jejímž hlavním cílem je společné čerpání dotací ze státních fondů a fondů EU. Obce se sdružují do mikroregionů také proto, aby mohly čerpat prostředky na rozvoj cestovního ruchu.

Pásková (2002) definuje **regionalismus** jako metodu či praxi, která se snaží o rozvoj regionu, o zachování tradic a o ochranu regionálních zájmů.

Regionalizace, jak tvrdí Pásková (2002), představuje rozdělování území na regiony. Regiony můžeme vymezit na základě přírodních útvarů, zvolených kritérií nebo jako součást administrativního členění.

4. ANALÝZA POTENCIÁLU CESTOVNÍHO RUCHU DESTINACE

4.1. Region Podluží

V nejjižnějším cípu Jihomoravského kraje se při soutoku řeky Dyje a Moravy nachází jedinečná oblast vína a folkloru - region Podluží. Oblast se nachází na hranicích třech států, a to České republiky, Slovenska a Rakouska, a zasahuje do okresu Hodonín a Břeclav. Region Podluží byl vždy díky své geografické poloze a teplému klimatu vhodnou lokalitou pro osídlení, hospodaření a rozvoj vinařství.

4.1.1. Historie území

Poloha Podluží přispěla k účasti tohoto regionu téměř ve všech historických epochách Evropy. Nalezneme zde stopy po římských císařských památkách z prvního století, ale také památky z počátků dějin našeho národa, jako jsou opevněná hradiště, sídliště i pohřebiště našich předků z období Velké Moravy. V průběhu dějin na území regionu pobývalo mnoho kmenů a obyvatel s různými kulturami. Nejdůležitějšími z nich byli Slované, díky nimž v 9. století vznikla Velká Morava. Prvním moravským knížetem byl Mojmír I., který vládl do roku 846. Kníže Rostislav v roce 863 vyzval byzantského císaře Michala III., aby na Velkou Moravu vyslal učitele náboženství a slovanského jazyka a ten vyslal misii vedenou Konstantinem a Metodějem. Říše Velké Moravy, která zasahovala až na území Slezska a lužických Srbů, se rozpadla na počátku 10. století.

Významným rodem, pobývajícím na území tohoto regionu, byl rod Lichtenštejnů, kteří zde ve 14. století vlastnil největší podíl půdy. Jelikož území bylo velmi dobře přístupné, stalo se dějištěm mnoha válek s Rakušany a Uhry. V 15. století probíhaly války česko-uherské mezi Jiřím z Poděbrad a Matyášem Korvinem, během nichž bylo zničeno mnoho vsí a bojovalo se například i o hrad v Týnci. Boje skončily, když v roce 1490 začal království české a uherské spravovat jeden společný panovník. Další zkázu působily v 17. století nejen války, ale také četné mory, které vedly k velké bídě a loupežnictví. 18. století znamenalo pro Moravu vládu dědičky římského trůnu Marie Terezie, která přistoupila k řadě reformních kroků. Reformy se týkaly daní, správy a justice, zvýšení vzdělanosti a povýšení zemědělství, řemesel a obchodu. Reformami pokračoval Josef II., jehož nejvýznamnějším činem bylo zrušení nevolnictví v roce 1781. Rozvoj obchodu, kterým se zabývalo

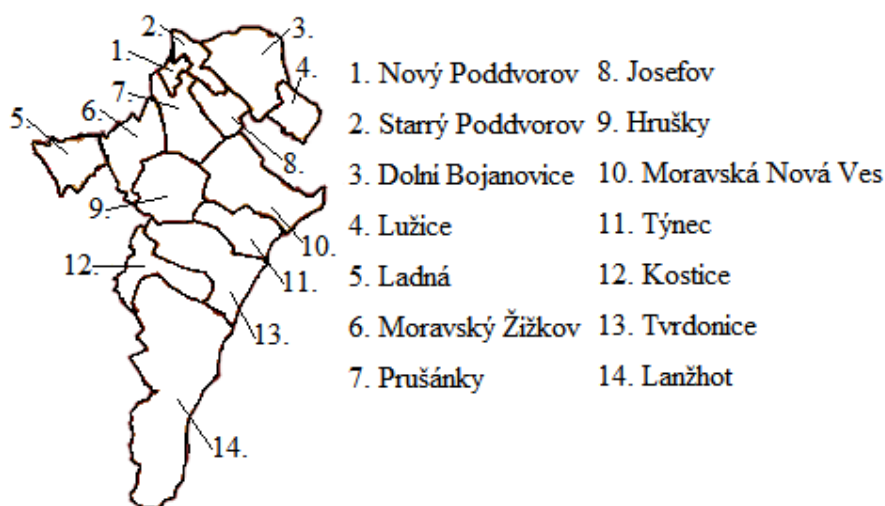
téměř výhradně židovské obyvatelstvo, podpořilo navíc zavedení železniční dopravy v roce 1839.

Od roku 1860 se začalo zakládat mnoho spolků jako projev činnosti národního hnutí. Jako první byl založen například čtenářský spolek ve Tvrdonicích. Důležité bylo také zakládání hospodářských spolků pro posílení konkurenceschopnosti českých podnikatelů vůči těm německým. Vedle převažujícího zemědělství se průmysl vyvíjel pozvolna, zpracovával pouze místní suroviny. Důležitou historickou událostí bylo připojení zdejšího území k Protektorátu Čechy a Morava dne 15. března 1939. V roce 1946 zaznamenali komunisté ve volbách velký úspěch a v roce 1948 převzala KSČ v zemi moc. Od roku 1949 se začala zakládat Jednotná zemědělská družstva a samostatně hospodařící zemědělci byli nuceni do těchto družstev vstupovat. Po roce 1989 byly obnoveny demokratické principy a tržní mechanismy a nastal tak čas pro hospodářské oživení území a obnovu dřívějšího společenského života.

4.1.2. Region Podluží

Region Podluží je součástí etnografického celku Slovácko na jihovýchodní Moravě. Název Podluží se odvozuje od lužních lesů, které jsou pro tuto oblast typické, nebo podle stojatých vod, tzv. „luží“. Také obyvatelstvo je pojmenováno podle názvu regionu. První písemná zmínka o Podlužácích pochází z roku 1708, druhá zpráva o Podluží z roku 1740 zahrnuje do oblasti Hustopeče, Pavlovice, Kobylí, Čejkovice, Podivín a Břeclav. Pramen z roku 1782 zahrnuje do Podluží dokonce až 70 obcí. Teprve až od 19. století se oblast Podluží začala vymezovat na základě národopisných jevů. První zmínky o podlužáckém lidovém kroji pochází z 19. století a mužský i ženský sváteční kroj se za posledních 150 let nijak výrazně nezměnil.

Dobrovolný svazek obcí s názvem Mikroregion Podluží byl založen 30. února 2001 a nahradil tak svazek obcí, který byl ustanoven 2. února 1999. Zakládajícími členy svazku byly obce Lanžhot, Kostice, Tvrdonice, Týnec, Moravská Nová Ves, Hrušky a Moravský Žižkov. 10. února 2005 bylo jméno svazku změněno na Region Podluží, nově se sídlem svazku stalo město Lanžhot a přistupujícími členy svazku obcí se staly obce Dolní Bojanovice, Josefov, Lužice, Nový Poddvorov, Prušánky a Starý Poddvorov. V roce 2007 se 14. přistupujícím členem stala obec Ladná.

Obr. 4.1 **Region Podluží** (Zdroj Region Podluží: <<http://www.podluzi.cz/>>)

Svazek obcí Region Podluží je samostatnou právnickou osobou, která odpovídá celým svým majetkem za plnění vůči třetím osobám. Nejvyšším orgánem svazku obcí je členská schůze, která je složena ze starosty a čtyř členů zastupitelstva každé členské obce a koná se minimálně dvakrát ročně. Dalšími orgány je Rada starostů, předseda, místopředseda, revizní komise a manažer. Region Podluží je financován z ročních členských příspěvků jednotlivých obcí, dále z dotací, darů, výnosů z akcí apod.

4.2. Analýza lokalizačních předpokladů

4.2.1. Přírodní podmínky

Region Podluží se nachází v Jihomoravském kraji v okresech Hodonín a Břeclav v nadmořské výšce od 151 do 240 m. n. m a rozkládá se na ploše 220 km². Na jihozápadě sousedí region s Rakouskem, na východě se Slovenskem a na severu zasahuje do okresu Hodonín. Region náleží geologicky do Karpatské geologické soustavy. Většina území patří do subkarpatské pánve Dolnomoravský úval, menší část území tvoří na severu Dyjskomoravská pahorkatina. Na území se nachází mnoho ložisek nerostných surovin. Najdeme zde zásoby nafty a zemního plynu, hlavně v okolí obcí Lanžhot, Týnec, Hrušky a Moravský Žižkov, cihlářské suroviny, spraše a sprašové hlíny v okolí Moravské Nové Vsi, kde také jako v Moravském Žižkově nalezneme písky a štěrkopísky. V zužujícím se pruhu

od Josefova a Mikulčic, přes Moravskou Novou Ves a Týnec až k Tvrdonicím se nacházejí ložiska lignitu. (Strategie rozvoje, 2005).

Oblast Podluží leží v povodí řeky Dyje, pouze úzký pruh regionu spadá do povodí řeky Moravy. Nejvyšších hodnot dosahuje průtok v březnu, těch nejnižších v srpnu a říjnu. Územím regionu protéká řeka Kyjovka, která se vlévá do Dyje nad soutokem s řekou Moravou. V oblasti Dolnomoravského úvalu se nacházejí velké zásoby podzemních a průlinových vod. Oblast Podluží je suchá a teplá s mírnou zimou. Nejvyšších teplot dosahuje měsíc červenec, kdy je průměrná teplota vzduchu až 20°C. Naopak nejchladnějším měsícem je leden s průměrnou teplotou -2°C. Průměrný roční úhrn srážek je asi 600 mm. Největší srážky se vyskytují v červnu a červenci, nejmenší v únoru. (Strategie rozvoje, 2005).

Mezi nejbohatší ekosystémy střední Evropy patří i lužní lesy, které se nacházejí v nivách řek Dyje a Moravy. Tyto lužní lesy se začaly vyvíjet již před 10 000 lety, avšak jejich podobu, jakou známe dnes, vytvořili lesníci Lichtenštejnů v 19. století. Lužní lesy dělíme podle dřevin s měkkým nebo tvrdým dřevem na měkký luh a tvrdý luh. Měkký luh je oblast častých záplav a nalezneme zde stromy jako je vrba bílá, vrba červená, olše lepkavá a topol šedý. Mezi keře rostoucí v měkkém luhu řadíme např. vrbu popelavou a brslen evropský. Tvrdý luh je také jedinou známou lokalitou, kde se vyskytují vzácné liány révy vinné lesní. Dřevinami tvrdého luhu jsou např. duby lesní, jasany úzkolisté, jilmy habrolisté, habry obecné a lípy srdčité. Lužní les zvolna přechází do lužních luk. Na území regionu Podluží se nachází několik přírodních rezervací. Jižně od Lanžhota se nachází Národní přírodní rezervace Ranšpurk, jejíž lužní les byl od 30. let 20. století ponechán samovolnému vývoji. Národní přírodní rezervace Cahnov - Soutok je také oblastí lužního lesa, kde žije velké množství vzácných druhů hmyzu a dřevokazných hub. V blízkosti obce Tvrdonice nalezneme Přírodní rezervaci Stibůrkovská jezera, která představují poslední zbytky zachovalých mokřadů v nivě Moravy. Tuto rezervaci obývá mnoho druhů ptáků, z těch nejvýznamnějších je to např. moták pochop, potápka malá a moudivláček lužní. V oblasti Podluží se také nacházejí území mezinárodního významu. Je to především Biosférická rezervace Dolní Morava, která byla vyhlášena v roce 2003, a Natura 2000, která představuje soustavu lokalit na území států Evropské unie. Natura 2000 je rozdělena na dvě kategorie, a to ptačí oblasti a evropsky významné lokality. Z ptačích oblastí nalezneme na Podluží Ptačí oblast Soutok - Tvrdonice, mezi jejíž nejvýznamnější druhy patří např. strakapoud prostřední, ledňáček říční, orel královský a raroh velký, Evropsky významné lokality se v regionu nachází dvě. Evropsky významná lokalita Niva Dyje je domovem

vzácných druhů živočichů, jako je např. žába kuňka ohnivá, ryba hořavka ohnivá, druh netopýra vrápenec malý, či tesařík obrovský. Největší oblastí lužních lesů, luk a mokřadů v regionu je Evropsky významná lokalita Soutok - Podluží, kde převládá hlavně tvrdý luh a kde se setkáme s mnoha ohroženými a chráněnými druhy živočichů, jako je třeba čolek podunajský, vydra říční nebo bor evropský.

4.2.2. Kulturně historické předpoklady

Muzea

Muzeum v Lanžhotě bylo založeno roku 1994. Jedná se o dům, který se dochoval v takovém stavu, v jakém dříve sloužil k bydlení. Můžeme zde nalézt předměty denní potřeby, hospodářské nástroje, lanžhotské kroje pracovní i sváteční. Samozřejmostí jsou informační panely s informacemi a fotografiemi města. Muzeum se nachází na ulici Kostická a je možné jej navštívit pouze v letních měsících.

Lidová architektura

Starý kvartýr v Lužicích je dům č. p. 116, který byl vybudován v roce 1828 a sloužil jako ubytovna pro císařské důstojníky. V roce 2003 jej odkoupila obec Lužice a původně měl být zbourán. Díky grantům od Dobročinného fondu Phillip Moris/Nadace VIA, MAS Jižní Morava a pomoci Obecního úřadu v Lužicích byl však objekt zachráněn a stala se z něj stálá expozice bydlení z přelomu 19. a 20. století. Starý kvartýr spravuje Muzejní spolek, pořádají se zde výstavy, besedy a společenské akce.

Obr. 4.2 **Starý kvartýr v Lužicích** (Zdroj vlastní tvorba)

Slovácká chalupa v Dolních Bojanovicích je jedinou stavbou, která byla z původní zástavby Dolních Bojanovic zachráněna. Dům č. p. 217 byl původně majetkem Františka Vymyslického, místního lidového řezbáře. Dnes je Slovácká chalupa přístupná pouze v neděli a nabízí ukázky vybavení selského stavení, informace o místním kroji a zvycích. Slováckou chalupu spravuje Muzejní spolek.

Obr. 4.3 **Slovácká chalupa v Dolních Bojanovicích**, vlevo (Zdroj vlastní tvorba)

Obr. 4.4 **Větrný mlýn ve Starém Poddvorově** (Zdroj vlastní tvorba)

Celodřevěný **větrný mlýn** beraního typu **ve Starém Poddvorově** byl na kopci asi 3 km od obce postaven v roce 1870 místním občanem Laštůvkou. Mlýn byl celý otočný, aby lopaty byly vždy na straně větru. Během let mlýn několikrát změnil majitele i místo, kde stál. Poslední majitelé mlýn prodali v roce 1993 autodopravci R. Černému z Hodonína, od nějž mlýn v roce 1999 odkoupila obec Starý Poddvorov. V roce 2002 byla na mlýně započata rekonstrukce a v roce 2003 byl objekt slavnostně otevřen. V současnosti můžeme mlýn navštívit v letních měsících v sobotu a neděli.

Vinařství má pro Region Podluží velký význam. Nejsou to jen velké plochy obdělávaných vinohradů, ale jsou to také vinné sklepy, sklepní uličky či areály. **Nechory** jsou malá vinařská vesnička vystavěná asi kilometr od obce Prušánky. Jedná se snad o jediné

místo, kde nikdo nebydlí a které bylo postaveno pro jediný účel, a to pro pěstování a zpracování vinné révy. Název pochází z pověsti, kdy se povídalo, že ten, kdo navštíví sklepy v Prušánkách, bude zdravý a ne chorý. Sklepy se v této lokalitě začaly stavět v 18. století a dnes se jich zde nachází přes 450, z nichž některé byly prohlášeny nemovitou kulturní památkou. Sklepy mají sedlovou střechu, okna do oblouku a jsou zdobeny podlužáckým ornamentem. Samotné sklepy jsou kvelbené, nad nimi se nachází lisovna, která je v novějších sklepech doplněna o společenskou místnost. Vinné sklepy v **Dolních Bojanovicích** se nazývají „búdy“. V 17. století byly v obci vybudované dva panské sklepy, které jsou v České republice jedny z největších. Vinné uličky Výmol a Zátíší nalezneme v **Moravské Nové Vsi**, kde byly vinné sklepy postaveny v 30. letech 20. století z cihel, které vyráběla místní cihelna. Další místní vinnou uličkou je ulička U trati, kde nalezneme sklepy zdobené malovaným žůdrem. Sklepy a sklepní uličky najdeme snad ve všech obcích Podluží. Další sklepy nalezneme mimo výše jmenovaných také v Josefově, zde se sklepy nazývají Josefovské búdy, dále v Hruškách, Týnci, Moravském Žižkově atd.

Obr. 4.5. Sklepy v **Dolních Bojanovicích**, vlevo (Zdroj vlastní tvorba)

Obr. 4.6 **Nechory v Prušánkách** (Zdroj vlastní tvorba)

Sakrální architektura

Dalším projevem lidové architektury je drobná sakrální architektura, do které zahrnujeme boží muka, kříže a kapličky. **Boží muka** představují drobnou stavbu, nejčastěji ve tvaru sloupu, která v místě svého postavení připomíná nějakou šťastnou či nešťastnou událost. Boží muka a kříže nalezneme téměř v každé vesnici Podluží, ty nejzajímavější se nacházejí v Ladné, Lanžhotě, Moravské Nové Vsi, Prušánkách a Tvrdonicích.

Obr. 4.7 **Boží muka v Prušánkách**, vlevo (Zdroj vlastní tvorba)

Obr. 4.8 **Kříž v Prušánkách** (Zdroj vlastní tvorba)

Na území Podluží se nachází mnoho kapliček, což jsou menší stavby než kaple či kostely a bývají zasvěceny svatým. **Balíkových kaplička** v Kosticích je zajímavá především svou barevností. Střecha je pokryta barevnými glazovanými taškami, které byly vyrobeny v závodech knížete Lichtenštejna. Kapličku nechal postavit roku 1898 místní starosta Josef Balík, protože podle pověsti byl na místě kapličky zastřelen důstojník, jeho duše nenašla klid, a tak se zde zjevoval na bílém koni. Dnes je kaplička chráněnou památkou. V Týnci se nachází **Poutní mariánská kaple a památkově chráněný dub**, na jehož kmeni je upevněn obraz Madony s Ježíškem. Vypráví se, že se na tomto místě zjevila vojákovi Panna Marie. Když posléze chtěli lidé převézt obraz do kostela v Moravské Nové Vsi, koně nemohli pohnout s vozem, a tak obraz zůstal na svém místě. Roku 1857 byla na hlavní křižovatce v Kosticích postavena kaple ke cti a slávě sv. Terezie. Zvony zvoní zpravidla 3x denně, a to ráno, v poledne a večer klekání, dále při pohřbech, zvoní také umíráček a před lety ohlašovaly i požáry. Znaky klasicistní architektury nese kaple sv. Michala v Ladrné, která byla postavena v roce 1849 na památku zrušení roboty. Morová kaplička v koutě v Lanžhotě byla postavena jako poděkování Panně Marii za to, že ukončila v roce 1831 morovou epidemii. Kaple sv. Floriána v Moravském Žižkově v podobě zvonice byla postavena v roce 1852 a byla zasvěcena sv. Floriánovi, který je patronem hasičů.

Ke konání polních mší slouží kaple sv. Martina ve Starém Poddvorově z roku 1855. Poklona sv. Vendelína v Ldné byla postavena v 2. polovině 18. století jako poděkování za ukončení dobytčího moru.

Obr. 4.9 **Balíkových kaplička v Kosticích**, vlevo (Zdroj vlastní tvorba)

Obr. 4.10 **Poutní mariánská kaple a chráněný dub v Týnci** (Zdroj vlastní tvorba)

Ke každé vesnici na Podluží patří neodmyslitelně také kostel, dominanta obce. Některé ze zdejších kostelů pocházejí z doby pozdního baroka, některé jsou na druhou stranu zase nové a moderní. V pozdním barokním stylu byl vystavěn např. **kostel sv. Isidora v Prušánkách** z roku 1758, nad jehož oltářem je umístěn obraz sv. Isidora, který namaloval v 18. století významný olomoucký malíř jezuita Raab. Další kostely můžeme najít v Týnci (kostel stětí sv. Jana Křtitele, 1760), v Hruškách, kde se nachází zvon s českým nápisem z roku 1683 (kostel sv. Bartoloměje, 1861), v Lužicích, na jehož varhany přispěl v roce 1886 i císař František Josef I. (kostel sv. Cyrila a Metoděje, 1874), v Josefově (kostel Všech svatých, 1877) apod. Nezaměnitelné dílo z doby panování Jana II. z Lichtenštejna můžeme najít v Ldné. **Kostel sv. Archanděla Michaela** byl postaven v roce 1911 na základě smlouvy s Janem II. z Lichtenštejna, který stavbu kostela zaplatil výměnou za pronajmutí lanštorfské honitby na dalších 12 let. Architekt Karl Weinbrenner postavil kostel v novorománském stylu a jako stavební materiál použil cihly a glazované tvarovky z knížecí

cihelny. Dva z moderních kostelů můžeme najít ve Starém Poddvorově a v Moravském Žižkově. **Kostel sv. Martina ve Starém Poddvorově** byl vystavěn v roce 1994 a jeho základní kámen požehnal v Římě papež Jan Pavel II. **Kostel Panny Marie Vítězné v Moravském Žižkově** byl vystavěn na místě bývalého hřbitova v roce 2002 a i samotné obyvatelstvo se podílelo na stavbě. Dnes je kostel dominantou obce.

Obr. 4.11 **Kostel sv. Archanděla Michaela v Ladné**, vlevo (Zdroj vlastní tvorba)

Obr. 4.12 **Kostel Panny Marie Vítězné v Moravském Žižkově** (Zdroj vlastní tvorba)

Sochařství

Na Podluží nalezneme také projevy sochařského umění, kdy sochy zpodobňují hlavně svaté. Nejstarší sochařskou památkou z roku 1725 je **Socha Panny Marie Bolestné v Lužicích**, v Moravské Nové Vsi najdeme soch hned několik. U kostela sv. Jakuba se nacházejí sochy sv. Floriána a sv. Jakuba z let 1741 -1746. Sousoší sv. Anny a socha sv. Jana Nepomuckého jsou chráněnými památkami. Socha sv. Anny je nejstarší památkou v obci Josefov. Podle pověsti ji nechal v roce 1760 postavit místní pastýř, který zde objevil zlatý poklad. Dalšími sochami, které můžeme v regionu najít, je socha sv. Floriána v Prušánkách (1839), socha sv. Jana Nepomuckého ve Tvrdonicích (1841), socha sv. Jana ve Starém Poddvorově (1850-1856) apod. V Moravské Nové Vsi nalezneme také jednu raritu. Jedná se o **náhrobní kámen** v podobě ležící postavy od Františka Úprky.

Obr. 4.13 Socha Panny Marie Bolestné v Lužicích, vlevo (Zdroj vlastní tvorba)

Obr. 4.14 Náhrobní kámen od F. Úprky v Moravské Nové Vsi (Zdroj vlastní tvorba)

Technické památky

Turistická rozhledna „Na Podluží“ je jedním z 35 realizovaných projektů Regionu Podluží. Dle plánu z listopadu 2009, na kterém se shodly všechny obce Regionu, byla rozhledna umístěna v katastru obce Nový Poddvorov na cyklistické trase z Nového Poddvorova do Nechor u Prušánek. Rozhledna, která záměrně připomíná těžní naftovou věž, je celokovová a pozinkovaná, měří 30 m a na její vrchol vede 160 schodů. Rozhledna byla oficiálně zpřístupněna 16. dubna 2010. V blízkosti se také nachází parkoviště a zázemí pro cyklisty, rozhledna je přístupná zdarma.

Autory stavebního projektu rozhledny „Na Podluží“ byli Ing. Miroslav Kopecký a Stanislav Fatěna, který také na celou stavbu dohlížel. Konzultantem a poradcem byl Ing. Josef Smetana, manažer svazku obcí. Celkové náklady na výstavbu činily téměř 6 milionů korun, díky spolufinancování z prostředků EU bylo však uhrazeno 90% z celkové částky. Rozhledna vznikla v rámci Programu přeshraniční spolupráce Slovenská republika - Česká republika. Partnerem na Slovensku je obec Cerová v okrese Senica.

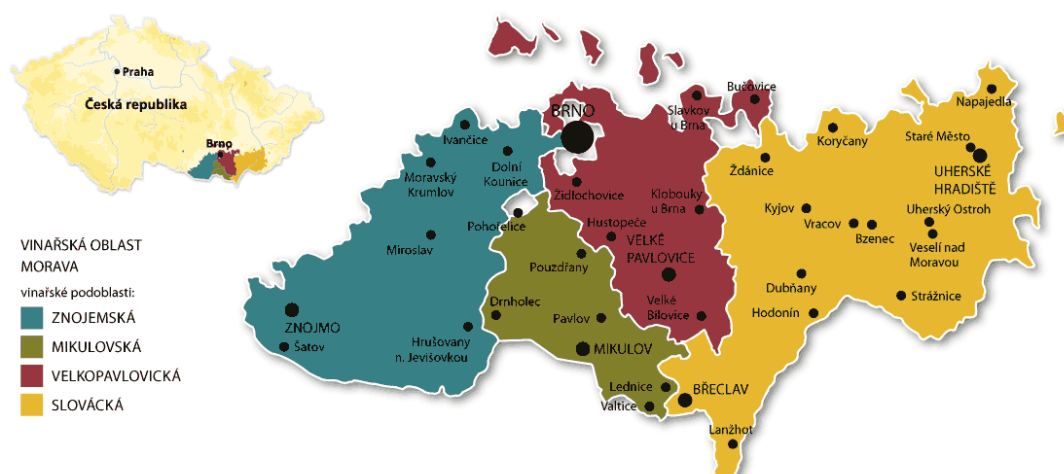

Obr. 4.15 Turistická rozhledna Na Podluží (Zdroj vlastní tvorba)

Vinařství

Region Podluží je svou různorodostí půd a dostatkem slunečního svitu ideální pro rozvoj vinařského potenciálu a také vinařské turistiky. Na území regionu produkují víno stovky drobných vinařů, desítky menších firem, ale i velcí producenti vín.

Česká republika je rozdělena na dvě vinařské oblasti, a to Čechy a Moravu. Na Moravě se nacházejí 4 podoblasti - Znojemská, Mikulovská, Velkopavlovická a Slovácká.

Obr. 4.16 Vinařská oblast Morava (Zdroj Vína z Moravy, vína z Čech:

<<http://www.wineofczechrepublic.cz/>>)

Do regionu Podluží zasahují dvě vinařské podoblasti, a to Slovácká a Velkopavlovická. Ve Slovácké podoblasti se nachází 115 obcí na celkové ploše 5 000 ha a vede tudy 406 vinařských tratí. Velkopavlovická oblast zahrnuje 75 obcí, celková výměra je 5 200 ha a nachází se zde 319 vinařských tratí.

Přes území regionu vede Vinařská stezka Podlužím, která je 115 km dlouhá. Silnice se střídají s polními cestami, které nás zavedou do oblastí, ve kterých můžeme obdivovat lidovou vinařskou architekturu. Během roku se v regionu uspořádá mnoho vinařských akcí. Výstava vín probíhá téměř v každé obci Podluží, kde můžeme ochutnat vzorky místních a přespolních vinařů i vinařů ze Slovenska. Někdy jsou výstavy a přehlídky vín spojeny i s přehlídkou jiných potravin, jak je tomu např. v Hruškách, kde probíhá i přehlídka sýrů. Velkou událostí je Den otevřených sklepů, který se také koná v několika vesnicích Podluží a při němž můžeme navštívit malé a střední vinaře přímo v jejich vinných sklepech. 1. května probíhá v Moravské Nové Vsi Ochutnávka vín a Den lidových řemesel. Během těchto akcí můžeme shlédnout různá lidová řemesla z blízkého i vzdálenějšího okolí, která doprovází bohatý hudební program. V září můžeme navštívit tzv. zarážání hory. Jedná se o tradiční vinařskou akci, při které je čteno horenské právo, které zakazuje vstup do vinohradů až do vinobraní. V Moravské Nové Vsi probíhá také Slavnost vinobraní. V průběhu této slavnosti lze ochutnat vína, burčáky a zapojit se do folklorního veselí. V Prušánkách se můžeme zúčastnit Nechorského krojovaného vinobraní. Podlužím vede také trasa Pochodu slováckými vinohrady, kdy mohou turisté mimo jiné navštívit Dolní Bojanovice, Josefov, Nový Poddvorov a Prušánky. Na 1. svátek vánoční se uskutečňuje Svěcení vína, kdy se svěť vína vinařů, a při této příležitosti můžeme ochutnat mladá vína.

Na Podluží působí přes 55 poskytovatelů vinařské turistiky. Do vinařské turistiky můžeme zahrnout vinařství, vinné sklepy, vinotéky, ubytování spojené s vinařstvím a restaurace s nabídkou vína. Mezi nejvýznamnější vinařství a vinaře můžeme zařadit např. Vinařství Blažek Antonín, Vinařství Komosný Josef, Vinařství Miroslav Ištváněk, Vinný sklípek Černý, vše z Dolních Bojanovic. V Hruškách najdeme Vinařství Beneš, Vinařství Čapka Karel, Vinařství Ing. Richard Tichý, Vinařství Nešpor Jiří a Vinařství Šmerák. V Kosticích se nachází Vinařství Blažek a Vinařství U Hejtmanů. Vinárna pod Víchů se nachází v Lanžhotě, Víno-sklípek v Moravské Nové Vsi, Vinařství Maděrič Ludvík v Moravském Žižkově a Vinařství Sůkal Milan v Novém Poddvorově. Ve Tvrdonicích

nalezneme CROY Concept, s.r.o., U Kosíků - Tabule 1, Vinařství Uher František a nakonec Vinný sklípek Tvrdonice.

Mezi nejrozšířenější vína vyráběná na území Podluží patří Aurelius, Chardonnay, Muškát moravský, Müller-Thurgau, Neuburské, Pálava, Rulandské bílé a Rulandské šedé, Ryzlink vlašský a Ryzlink rýnský, Sauvignon, Tramín červený, Veltlínské zelené, Cabernet Moravia, Cabernet Sauvignon a Dornfelder.

Kulturní zařízení a akce

Jedinečně dochovaný folklor a bohaté kulturní tradice jsou s regionem Podluží neodmyslitelně spjaty. Celý kalendářní rok je protkán kulturními, folklorními i církevními událostmi a slavnostmi spojenými s lidovými zvyky a obyčeji.

Na začátku roku, během měsíce ledna a února, se konají **krojové plesy**, které pořádají krojované chasy jednotlivých obcí. Během plesu probíhá předtančení v podobě moravské, české nebo slovácké besedy. Krojového plesu se mohou zúčastnit i nekrojoví hosté. V mrazivých měsících se v různých vesnicích konají **veřejné zabijačky** s účastí lidí ze širokého okolí. Bohužel je veřejným zabijačkám konec kvůli přísným hygienickým regulím z EU. **Fašanková zábava** probíhá v únoru v Lanžhotě a v Lužicích, kde fašankový průvod vedou tanečníci se šavlemi, dále v průvodu jdou kominíci přinášející štěstí, cikánky věštící budoucnost, smrt, medvěd apod. Jako symbol pochování zimy a přivolání jara se v různých vesnicích pod různými názvy udržuje zvyk **vynášení Smrtnice** (Starý Poddvorov). V Josefově se jedná o zvyk Vítání jara, ve Tvrdonicích se vynáší smrtka.

V Dolních Bojanovicích se v březnu pořádá **Jarní hudební festival** pro všechny milovníky vážné hudby. V roce 2012 byl váženým hostem tohoto festivalu Jaroslav Svěcený. Na jaře probíhá také mnoho koštů a výstav vín, kde předvádějí své nejlepší vzorky vinaři z širokého okolí. V květnu probíhá v Prušánkách ve vinné vesničce Nechory **Májové zpívání**, při kterém se předvádějí mužské a ženské pěvecké sbory a součástí akce je i ochutnávka vín. Prvního května se v Moravské Nové Vsi uskutečňuje **Den lidových řemesel**. Tato slavnost probíhá jako společná prezentace Regionu Podluží a Regionu Hodonínsko od roku 2011 a pokud se uchytlí, stane se prezentací putovní. Den lidových řemesel se uskutečňuje na prostranství před kostelem sv. Jakuba a obecním úřadem a jeho součástí je ochutnávka místních vín, která se koná od 10 hod do 22 hod. Mezi ukázkami tradičních řemesel z blízkého i vzdálenějšího okolí najdeme řezbářství, krajkářství, kovářství apod.

Samozřejmostí je ochutnávka regionálních specialit. Akci doprovází bohatý kulturní program. Na Dni lidových řemesel 2012 se představí folklorní soubory Jatelinečka, Jatelinka, Rosenka, Žižkovjánek, Pomněnka, Kyjovánek, Pohárek, Lúčka, Vracovjan, Drmolice a Kunovjan. Vystoupí také soubor mužáků z Moravské Nové Vsi a taneční skupina Lednický ranč. O nefolklorní program se postarají zpěvák Jiří Zonyga a hudební skupina Mandrage. V roce 2012 doprovází slavnost také výstava fotografií Radka Buka a výstava zájmových kroužků základní školy. Vstupné v předprodeji činí 100 Kč, na místě 150 Kč. Děti do 15 let a důchodci nad 60 let mají vstup zdarma. Partnery pro letošní Den lidových řemesel se staly Region Podluží, Město Kyjov, Mikroregion Nový Dvůr, Rádio Jih, podnik Agromoravia, Břeclavský deník, TV Fenix a další. Další akcí konanou v květnu je přehlídka dětských zpěváků **O perníkové srdce Poddvorova**. Sbor dobrovolných hasičů v Prušánkách pořádá v červnu **Svatojánskou noc**, jejímž symbolem je pálení svatojánských ohňů.

V roce 1999 rozjela Nadace Partnerství projekt Moravské vinné stezky, na které navázala její dceřiná organizace, obecně prospěšná společnost Partnerství a začala organizovat **Festival otevřených sklepů**, který představuje seriál akcí na Moravě, kdy třikrát ročně můžeme v určité oblasti navštívit soukromé vinné sklepy a ochutnat stovky vinných vzorků. Jedním ze tří festivalů je festival otevřených sklepů Jaro na Podluží. V polovině dubna 2012 jsme mohli navštívit vinné sklepy v Moravské Nové Vsi, Hruškách, Novém Poddvorově a Prušánkách. Jednalo se o 1. festival v roce 4. ročníku a byl co do počtu návštěvníků nejúspěšnější. Přes 1400 návštěvníků získalo při registraci tištěného průvodce, degustační skleničku, tašku a další dárky od partnerů akce. Den otevřených sklepů doprovázel také bohatý program, v Moravské Nové Vsi zorganizoval Spolek moravských vinařek pořad Ženy a víno, v Prušánkách se ve sklepech „U Jeňoura“ pořádala gastronomický banket o 7 chodech a celý den zpříjemňovaly folkové i jazzové hudební skupiny. V současné době najdeme v Katalogu vinařů 49 vinařů z Regionu Podluží. I jednotlivé vinařské spolky v obcích pořádají dny otevřených sklepů. Např. v Týnci pořádají vinaři v roce 2012 Den otevřených sklepů dne 30. června od 13 hod. Otevřeno bude 13 sklepů, ve kterých budou k dispozici vzorky vín zhruba od 20 místních vinařů. K zábavě bude hrát Týnecká cimbálová muzika a i občerstvení je zajištěno. Dětský národopisný soubor Kordulka ve Starém Poddvorově pořádá v měsíci červnu **Dětské krojované hody**, na kterých se předvedou další dětské folklorní soubory i ze sousedních zemí. V Dolních Bojanovicích je velkým duchovním zážitkem slavnost Božího těla, během níž prochází za doprovodu zpěvu a hudby krojovaný průvod prapory vyzdobenou obcí.

Folklorní soubory z celé České republiky a několik hostů ze zahraničí se v červnu prezentují na festivalu **Podluží v písni a tanci ve Tvrdonicích**. Pořadateli tohoto festivalu jsou obec Tvrdonice, Slovácký Podlužácký krúžek Tvrdonice ve spolupráci s Folklorním sdružením České republiky a ředitelem je starosta obce Tvrdonice, Zdeněk Tesařík. Obec Tvrdonice zajišťuje také financování festivalu. Od roku 1946, kdy se festival konal poprvé, se ustálila struktura programu, který se uskutečňuje v přírodním amfiteátru na kraji obce a na náměstí. V pátek se koná přehlídka dechových hudeb, v letošním roce se předvedou dechové kapely Fialenka, Palavanka, Gloria, Valaška a Bojnická kapela. Během sobotního dopoledne probíhá v areálu slavností jarmark lidových řemesel spojený s ochutnávkou vín a regionálních specialit, dále pak přehlídka dětských souborů a muzik, jako je např. Břeclavánek, Slunéčko z Dolních Bojanovic apod. Dalším bodem programu je soutěž ve zpěvu a k večeru se koná asi nejdůležitější soutěž festivalu, a to soutěž o Stárka Podluží, jejíž účastníci soutěží ve třech tancích - hošíje, vrtěná a verbuňk. V programu dále vystoupí pěvecké mužské a ženské sbory např. z Kostic, Staré Břeclavi a Lanžhota. Nedělní dopoledne patří slavnostní mši svaté za účastníky slavností v místním kostele a sjíždění přespolní chasy na vozech. Odpoledne pak obcí prochází slavnostní průvod účinkujících, nazvaný Hore Tvrdonicama, a uskutečňuje se další bohatý program. Po všechny dny po skončení programu probíhají lidové veselice a v sále Slovácké chalupy můžeme v letošním roce shlédnout výstavu dětských prací na téma Krása lidových krojů Podluží. Vstupné je stanoveno na 100 Kč za pátek, 100 Kč za sobotu a 50 Kč za neděli. V roce 2012 se uskuteční již 59. ročník národopisných slavností, a to ve dnech 1., 2. a 3. června.

V Lužicích můžeme v červenci navštívit akci, která se neváže k folkloru. Jedná se o **Sochařské symposium Dřevo - kámen**, které se koná v přírodním areálu koupaliště Cihelna v Lužicích. Na symposiu se představují talentovaní sochaři ze středních a vysokých uměleckých škol, kteří mají k dispozici bloky hořického pískovce, žulový kámen či dřevěné bloky. Z tohoto materiálu pak vznikají sochy, které ozdobí ulice obce. Během slavnostní vernisáže, která probíhá v pozdních odpoledních hodinách, jsou představena všechna umělecká díla a v průběhu celého konání doprovází symposium kulturní program, např. autorská čtení, koncerty hudebních skupin a různé sportovní turnaje. 7. ročník symposia bude v Lužicích probíhat ve dnech 12. července až 3. srpna 2012.

Obr. 4.17 Sochařské symposium Dřevo - kámen Lužice 2011 (Zdroj vlastní tvorba)

Od léta do konce podzimu probíhají v obcích regionu Podluží **krojované hody**, které jsou asi největší folklorní a společenskou událostí obce. Probíhají vždy v neděli a jejich datum se odvíjí od dne světce, kterému je zasvěcen místní kostel. Průběh hodů se v jednotlivých obcích nepatrně liší, stejně tak jako detaily podlužáckého kroje. Několik dní před hody se staví velká mája a chystá taneční a hodovní místo. V sobotu před slavnostní hodovní nedělí probíhá předhodové zpívání u cimbálu. V neděli přijíždějí přespolní chasy a v úterý se konají tzv. maskary, kdy se dívky oblékají do chlapeckých krojů a chlapci se snaží o předvedení nějaké zábavné scénky. Týden po hodech se v některých obcích konají **hodky**, které hodové veselí zakončují. Slovácký krúžek a chasa v Kosticích pořádají na konci léta **Dožínky**, během nichž vystoupí několik souborů a je předáván tradiční věnec z klasů jako poděkování za úrodu. Neoddělitelnou součástí krojových akcí a slavností je tanec a zpěv. Jedinou památkou v regionu zapsanou na seznamu Světového dědictví UNESCO je mužský lidový tanec verbuňk, který byl na tento seznam zapsán v roce 2005. Tento tanec vznikl pravděpodobně při najímání - verbování mladých mužů na vojnu a podle bádání Národního ústavu lidové kultury se na Slovácku nachází v různých podobách v okolí Strážnicka, Kyjovska, Uherskohradištska, z okolí Hustopeč a Ždánic, Velké nad Veličkou, Uherského Brodu a z okolí Břeclavi.

Na podzim se koná jedna stará vinařská tradice, a to **zarážání hory**. Muži přinesou „horu“, což je kmen, na jehož vrcholu je umístěna kytice, a zasadí jej do vykopané jámy. Od tohoto okamžiku až do vinobraní nesmí nikdo vstoupit do vinohradů, kromě dětí, těhotných žen a hlídačů. Tato slavnost se koná např. v Moravském Žižkově, Prušánkách nebo Josefově. **Vinobraní** je další tradiční vinařskou slavností. Tato událost je nejen o práci, ale i o bohatém kulturním programu s vystoupením folklorních souborů, cimbálových a dechových kapel a ochutnávkou vín a burčáků. Slavnost vinobraní se koná např. V Moravské Nové Vsi nebo v Prušánkách. Na podzim pořádají krojované chasy další tradiční ples, **dívčí vínek**. Ples je zajímavý tím, že zde platí právo dívek vyzvat chlapce k tanci. Téměř na konci roku, 26. prosince se v Moravské Nové Vsi a Tvrdonicích koná slavnost **svěcení vína**. První prezentaci vín z nové sklizně vinařů doprovází kulturní program.

Vedle kulturních domů, přírodních amfiteátrů a míst ke konání folklorních slavností a událostí najdeme v regionu i dvě letní kina, a to v Dolních Bojanovicích a Tvrdonicích.

4.3. Analýza realizačních předpokladů

4.3.1. Doprava

Územím prochází 125 km komunikací. Nejvíce je regionem vedeno silnic III. třídy. Silnice II. třídy č. 425 vede z Břeclavi až na hraniční přechod u Lanžhota a silnice č. 424 vede z Lanžhota přes Tvrdonice a Moravskou Novou Ves a navazuje na silnici I. třídy č. 55. Silnice č. 422 prochází od obce Lužice Josefovem, Prušankami, Moravským Žižkovem a pokračuje dále k Velkým Bílovicím (viz příloha 1). Přes území regionu vede také dálnice D2 z Brna do Bratislavy.

Regionem Podluží procházejí dva železniční koridory. I. tranzitní železniční koridor představuje hlavní dálkovou trasu Děčín - Břeclav, II. tranzitní železniční koridor je název pro trasu Břeclav - Petrovice u Karviné.

Obr. 4.18 **I. a II. železniční koridor** (Zdroj Železniční koridory: <<http://koridory.wz.cz/>>)

Na železniční trati 250 z Brna se nacházejí stanice obcí Regionu Podluží, a to železniční stanice v Ladné a v Lanžhotě. Na trati 330, která vede z Přerova do Břeclavi, leží železniční stanice v obcích Lužice, Moravská Nová Ves a Hrušky. Jinými obcemi Regionu Podluží železniční trať neprochází.

Autobusovou dopravu v regionu zajišťují dopravci BORS Břeclav, a.s. a ČSAD Hodonín, a.s. Ve všech obcích regionu je umístěna zastávka linky. 1. ledna 2004 zahájil činnost Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje, zkráceně IDS JMK. IDS JMK zajišťuje veřejnou dopravu v Jihomoravském kraji, kde jednotlivé druhy dopravy spolupracují a vytváří tak snazší cestování s jednotným tarifem. Celé území je rozčleněno do tzv. tarifních zón. Na území Podluží se nacházejí tyto tarifní zóny tři, a to zóny 585, 586 a 912 (viz příloha 2).

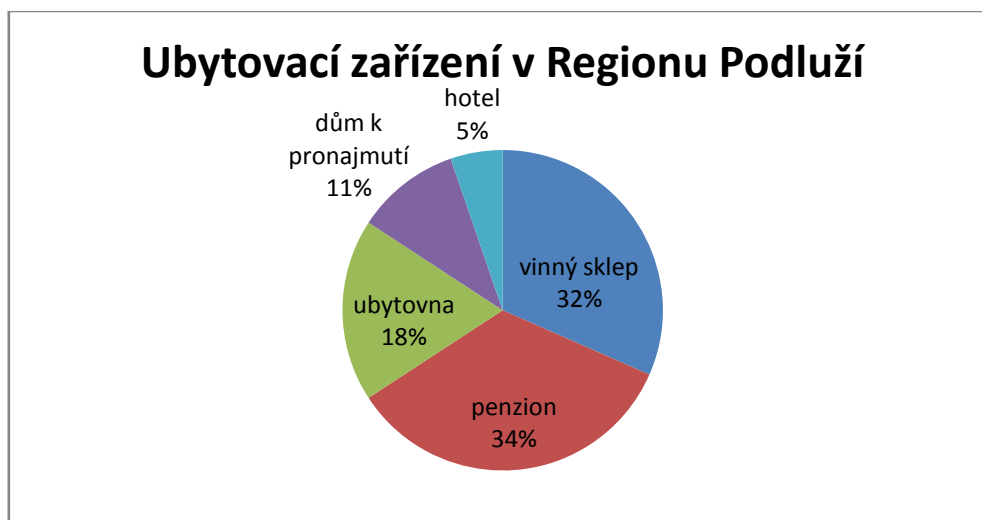
4.3.2. Ubytování

V regionu Podluží je k dispozici celkem **35** ubytovacích zařízení, které nabízí přes **840** lůžek na rozloze 220 km² a standart služeb dosahuje maximálně třídy ***. Největší podíl nabídky ubytovacích zařízení tvoří penziony. Počet provozovatelů tohoto druhu ubytování se pohybuje okolo třinácti a průměrná cena jednoho lůžka za noc je 470 Kč. Nejvíce penzionů najdeme v Dolních Bojanovicích a Moravské Nové Vsi. V Dolních Bojanovicích je to např. Penzion Pod Čaganovem, který mj. disponuje i saunou. Penzion U Petrjánošů v Moravské Nové Vsi nabízí také degustaci vín, venkovní bazén aj. Zajímavým penzionem je taktéž Penzion u Žofie a Boženy, který nabízí ubytování ve světničkách vybavených původním nábytkem majitelů.

Dalším rozšířeným druhem ubytovacích zařízení jsou chalupy či vinné sklepy. Tento druh ubytování najdeme v regionu v počtu 12 a průměrná cena za jedno lůžko na noc se pohybuje okolo 300 Kč. Nejvíce těchto zařízení najdeme opět v Moravské Nové Vsi. V případě ubytování ve vinných sklepech se samotné ubytovací prostory nacházejí v nadzemní části nad sklepem.

Větší skupiny hostů mohou na Podluží využít služby ubytoven, kterých se zde nachází sedm a celkový počet jimi nabízených lůžek přesahuje počet 440. Průměrná cena jednoho lůžka za noc je asi 250 Kč. Dvě z těchto ubytoven najdeme v Hruškách, další dvě v Ladné a po jedné se ubytovny nacházejí v Lanžhotě, Lužicích a Prušánkách. Na Podluží je také možnost pronajmutí celého domu či chalupy. Touto nabídkou se v regionu zabývají pouze 4 provozovatelé a nabízejí zařízení pro 4 až 8 osob. Cena takového pronájmu se průměrně pohybuje okolo 8700 Kč na týden. Domy k pronajmutí najdeme v Kosticích, dva v Moravské Nové Vsi a jeden ve Starém Poddvorově.

Jedinými hotely v Regionu Podluží jsou Hotel Lanžhot a Hotel Beatrice. Kapacita Hotelu Lanžhot je 40 míst a nabízí ubytování v jednolůžkových, třílůžkových a pětilůžkových pokojích. Nabízí také 5 apartmánů, z toho jeden pro 12 osob. Cena jednoho lůžka je 300 Kč na osobu. Součástí hotelu je restaurace, která vaří hotová jídla i jídla na objednávku. Kapacita restaurace je 50 míst. Samozřejmostí je také pořádání firemních nebo soukromých oslav, svateb, zájezdů apod. Hotel Beatrice se nachází v Prušánkách a je součástí sklepního areálu „U Jeňoura“. Hotel má k dispozici 50 lůžek v 25 dvojlůžkových pokojích. Cena se pohybuje od 450 do 650 Kč za osobu na noc. V hotelu je také k dispozici venkovní bazén a konferenční sál, jehož cena pronájmu na den je od 5 800 Kč. Kempy se v regionu nenacházejí žádné.

Graf. 4.1 Podíl ubytovacích zařízení v Regionu Podluží (Zdroj vlastní tvorba)

4.3.3. Stravování

V regionu Podluží mohou turisté využívat všechny základní typy stravovacích zařízení. Nejvíce se zde nachází restaurací a nejrůznější pohostinství. Největší počet těchto zařízení najdeme v obci Dolní Bojanovice. Dále se zde nachází mnoho hospod a pivnic, vinařství a přístupných vinných sklepů. Menší zastoupení mají pak v regionu kavárny, bary a cukrárny, které najdeme v obcích Lanžhot, Lužice a Starý Poddvorov. Motorest najdeme v okolí pouze jeden, a to Motorest u Husára v Hruškách, v blízkosti silnice I. třídy č. 55. Jediným podnikem svého druhu je v regionu Pizzerie Toscana v Lanžhotě. Na Podluží se samozřejmě nachází mnoho menších občerstvení, pekáren, obchodů s potravinami, uzenářství apod. V současnosti rozšířená asijská bistra se v regionu nenacházejí.

Kapacita restauračních zařízení se v průměru pohybuje kolem 40 míst. Propagace stravovacích zařízení je však v regionu špatná, chybí hlavně internetové stránky. V regionu se nenachází žádný podnik s označením Stezky dědictví či CzechSpecials. Právě zavedení regionálních specialit v gastronomii by výrazně pomohlo rozvoji cestovního ruchu.

4.3.4. Sportovní předpoklady

Region Podluží je vhodným místem pro trávení volného času aktivně. Nabízí kilometry cyklostezek spojené s vinařskou turistikou, nejrůznější sportovní zařízení ale také zařízení vhodná pro odpočinek a zábavu. Pro sportovní nadšence se na Podluží nachází mnoho sportovních zařízení. Tato zařízení mohou většinou po domluvě se správcem navštívit i turisté z jiných regionů než z regionu Podluží. Níže se nachází seznam se sportovními zařízeními v jednotlivých obcích.

- Atletické stadiony - Lanžhot.
- Bowling - Tvrdonice.
- Fotbalové stadiony - nacházejí se ve většině obcí Podluží.
- Kuželky - Lanžhot, Prušánky.
- Sportovní haly - Lanžhot, Lužice.
- Tenisové kurty - Dolní Bojanovice, Josefov, Ladrná, Lanžhot, Lužice, Moravská Nová Ves, Tvrdonice.
- Víceúčelová hřiště - Hrušky, Josefov, Lanžhot, Lužice, Moravská Nová Ves, Prušánky, Tvrdonice.

Cykloturistika

Na území Podluží se nachází mnoho lokálních, regionálních i mezinárodních úseků cyklostezek. Tímto územím prochází oblíbené cyklotrasy, jako je stezka Podluží a Moravská vinná stezka. Moravská vinná stezka měří přes 300 km a táhne se od Znojma až po Uherské Hradiště. Na území Podluží prochází Starým Poddvorovem. Vinařská stezka Podluží (viz příloha 3) měří 115 km a prochází obcemi Moravský Žižkov, Nový Poddvorov, Starý Poddvorov, Dolní Bojanovice, Lužice, Moravská Nová Ves, Týnec, Hrušky, Tvrdonice, Kostice a Lanžhot.

Obr. 4.19 Moravské vinařské stezky (Zdroj Karel Svoboda - Vinný sklep na Vyšicku:

<<http://www.vinny-sklep.com/>>)

Turistika

Region Podluží nabízí výborné podmínky pro pěší turistiku a během výletů máme možnost navštívit mnoho zajímavých míst. Například modře značená stezka vedoucí z Hodonína do Mikulčic nás zavede i k větrnému mlýnu u Starého Poddvorova a dále až do Vlkoše. Zeleně značená trasa vede podél řeky Moravy, přes Moravskou Novou Ves až do Lanžhota.

Přírodní koupaliště

Jelikož se na území Podluží nenachází žádná koupaliště a kryté bazény, můžeme navštívit v letních měsících pouze přírodní koupaliště. Přírodní koupaliště Cihelna se nachází v Lužicích, je zde také možnost občerstvení a stanování, najdeme zde tábořiště a pořádají se zde hudební produkce. Dalším velkým přírodním koupalištěm je vodní nádrž v Moravské Nové Vsi.

Rybaření

Zájemci o rybaření mohou využít rybářské revíry v Moravské Nové Vsi, Lužicích, Moravském Žižkově, nebo pod Lanžhotem, Kosticemi, Tvrdonicemi a Týncem. Rybaření je též povoleno na řece Moravě. Povolenky k rybolovu je možno získat od Moravského rybářského svazu v Hodoníně a Břeclavi.

Hipoturistika

Dobré klimatické a přírodní podmínky dopomohly k rozvoji hipoturistiky na území regionu. Pro ty, kdo chtějí strávit svůj volný čas či dovolenou v koňském sedle na značených koňských stezkách, se v regionu nachází několik koňských stanic. V Dolních Bojanovicích se koňské stanice nacházejí hned dvě, Ráj koní s provozovatelem Ladislavem Lekavým a Ranch Strong Will, který vede Ing. Tomáš Stávek. V Lanžhotě vede Jan Létal Ranč Lanžhot, v Moravské Nové Vsi je provozovatelem Ranče Podluží Květoslav Adler. Podlužím procházejí dva jezdecké okruhy (viz příloha 4). Trasa K5 vede přes Lužice a Dolní Bojanovice a zasahuje do katastru města Hodonín. Trasa K6 vede pouze Podlužím, a to přes obce Lužice, Moravská Nová Ves, Týnec, Tvrdonice, Kostice a okrajově zasahuje do obcí Lanžhot, Hrušky, Prušánky a Josefov.

4.4. Analýza selektivních předpokladů

Selektivní předpoklady nám demonstrují způsobilost obyvatelstva napomáhat rozvoji cestovního ruchu a zapojovat se do něj. Tyto předpoklady vybírají podněty, na které působí cestovní ruch nejvíce.

Rozloha území Regionu Podluží je 220 km² a žije zde 25 118 obyvatel. Hustota zalidnění je tedy 114 obyvatel/km². Největší obcí co do počtu obyvatel je město Lanžhot, nejmenší počet obyvatel pak žije v obci Nový Poddvorov, která je také nejmenší obcí regionu.

Obyvatelstvo ženského pohlaví mírně převyšuje obyvatelstvo mužské. Ženy tvoří 51%, muži 49% z celkového počtu obyvatelstva. Průměrný věk obyvatelstva žijícího na Podluží je 39,7 let. Největší věkovou složkou je věková skupina od 15 do 64 let, která tvoří 69% z celkového počtu. Děti do 14 let tvoří 15%, lidé nad 65 let tvoří 16% obyvatelstva. Podíl věřících se v Jihomoravském kraji pohybuje okolo 45% a nejvíce se obyvatelstvo hlásí k církvi římskokatolické.

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo tvoří 48% z celkového počtu obyvatelstva, tedy 12 505 ekonomicky aktivních osob. Z toho tvoří 86,6% zaměstnaných osob, tedy 10 830 obyvatel Regionu Podluží. Nezaměstnanost je 11,18%. Počet podnikatelských subjektů působících v regionu se pohybuje okolo 4500. Nejvíce subjektů podniká v obchodě a v zemědělství, lesnictví a rybnictví. Na druhou stranu nejméně subjektů pracuje ve veřejné správě, pojišťovnictví, školství a zdravotnictví. V regionu se nachází několik akciových společností a družstevních organizací, nejvíce zde však lidé pracují jako samostatní podnikatelé.

Vzdělání zajišťují v obcích Regionu Podluží mateřské a základní školy. Mateřské školy se nacházejí téměř ve všech obcích, kromě Josefova a Nového Poddvorova. Základní školy s nižším stupněm, tedy 1. až 5. třídou, najdeme pouze v Hruškách, Starém Poddvorově a Týnci. Ani základní školy s vyšším stupněm se nenacházejí ve všech obcích. Ve všech obcích je alespoň veřejná knihovna či její pobočka. Ordinace praktických lékařů jak pro děti tak dospělá nenajdeme pouze v Josefově a Novém Poddvorově, v jiných obcích se tato zdravotní zařízení nacházejí, nebo lékaři alespoň za svými pacienty dojíždějí. Ordinaci stomatologa lidé využívají v Dolních Bojanovicích, Lanžhotě, Lužicích, Moravské Nové Vsi a Prušánkách, ordinace gynekologa je k dispozici v Lanžhotě, Lužicích, Prušánkách a Tvrdonicích. Lékárny najdeme tak jako většinu lékařů v Kosticích, Lanžhotě, Lužicích, Moravské Nové Vsi a Prušánkách.

Kromě obce Josefov mají všechny obce kanalizaci s napojením na čističku odpadních vod. Všechny obce jsou plynofikovány. Skoro ve všech obcích působí sbor dobrovolných hasičů a všechny obce mají buď podzemní, nebo nadzemní hydrant. Městská obecní policie nepůsobí v žádné z obcí, ovšem obvodní oddělení policie najdeme v Lanžhotě, Moravské Nové Vsi a Tvrdonicích.

4.5. SWOT analýza

SWOT analýza slouží pro tvorbu strategie. Strategie je pak podle Vebera (2009) tvorba budoucího stylu řízení instituce, který zajišťuje zlepšení či udržení stávajícího konkurenčního postavení. Dobrá strategie je pak taková, která snižuje hrozby, využívá budoucích příležitostí a silných stránek a snaží se odstranit stránky slabé.

SWOT je zkratka anglických slov Strengths (silné stránky), Weaknesses (slabé stránky), Opportunities (příležitosti) a Threats (hrozby). Silné stránky představují pozitivní vnitřní podmínky organizace, které jí umožňují získat konkurenční výhody. Mezi silné stránky můžeme zařadit dobré finanční postavení, technologie, vyspělý management, kvalitní distribuční kanály apod. Negativní vnitřní podmínky, které mohou snížit výkon organizace, jsou slabé stránky, nedostatky. Slabými stránkami mohou být manažeři s nedostačujícími schopnostmi, technologické vybavení, zhoršující se finanční stav apod. Příležitosti jsou chápány jako budoucí podmínky, které buď jsou, nebo mohou být příznivé pro organizaci. Může jít například o růst počtu nových zákazníků, výzkum a vývoj, změnu zákonů apod. Hrozby představují budoucí podmínky, které mohou nepříznivě ovlivnit vývoj organizace, a je to např. nový konkurent na trhu, menší počet zákazníků apod. (Bělohlávek, 2006)

4.5.1. SWOT analýza Regionu Podluží

Silné stránky

1. Nejsilnější stránkou regionu Podluží jsou bezesporu lidové tradice a živý folklor s bohatými kroji, které výrazně prospívají rozvoji cestovního ruchu a během celého roku přilákají tisíce návštěvníků. Lidové tradice a folklor jsou také významným zdrojem národního bohatství a kultury.

2. Dobrá poloha regionu, dostupnost, přírodní podmínky a jedinečný ráz krajiny tvoří další silnou stránku Podluží. Přítomnost železničního uzlu, dálnice D2 a státních hranic umožňuje další rozšíření cestovního ruchu. Výhodou je také dobrá dostupnost okresních měst a regionálních center.

3. Velký význam má vinohradnictví, ovocnářství a celkově zemědělství, pro které jsou v regionu velmi vhodné podmínky a ve kterém pracuje nejvíce obyvatel. Díky vinařské

oblasti a vinařským tradicím se v regionu vyvinula vinařská turistika, která by se měla dále rozvíjet.

4. Podle marketingových studií je dokázáno, že turisté přijíždějící do regionu oceňují hlavně přívětivost a pohostinnost místních obyvatel. Lidé se snaží o udržení tradic, o vytváření tradic nových a také o rozvoj obcí.

5. Region Podluží má velmi dobré zázemí pro kulturu a sport. Bohatý kulturní život zajišťuje během celého kalendářního roku mnoho akcí a slavností, které navštíví vždy mnoho hostů. Hustá síť cyklostezek, stezek pro pěší turistiku a mnoho dalších sportovních zařízení zajišťuje velmi dobré sportovní vyžití.

6. Silnou stránkou je také ochrana životního prostředí, především unikátní krajiny lužního lesa. Tento ekosystém tvoří třetinu z celkové rozlohy lužních lesů v České republice a je ideálním místem pro návštěvu milovníků přírody.

7. Silnou stránkou je také dobrá vybavenost a přiměřená velikost obcí, najdeme zde veškerá zařízení potřebná pro život. Díky takové rozloze jsou občané vždy dobře informováni o současném stavu a dění v obci i mimo ni.

Slabé stránky

1. Slabou stránkou regionu Podluží je malá podnikatelská aktivita, která nevytváří dostatek pracovních příležitostí a nezaměstnanost tak narůstá.

2. V regionu Podluží je nedostatečné zázemí pro cestovní ruch, hlavně pro rekreaci. V regionu úplně chybí kempy a tábořiště, nachází se zde velmi málo hotelů, chybí zázemí pro sportovce a cykloturistiku, ačkoliv se zde prostory, pro vybudování těchto zařízení nacházejí.

3. Stav silniční sítě je v regionu špatný. Jedná se např. o silniční úsek Prušánky - Moravský Žižkov - Ladná. Také dopravní dostupnost hlavně o víkendech není dobrá, autobusová spojení s okolím jsou nedostačující, vlakové nádraží v Hruškách bylo zrušeno.

4. Slabou stránkou je také odchod obyvatelstva, především mladých lidí, do velkých měst, a to kvůli nedostatku pracovních míst, stavebních míst pro rodinné domy a nedostačující bytové zástavbě.

5. Slabou stránkou Regionu Podluží je také jeho propagace. Ve sdělovacích prostředcích najdeme jen velmi málo informací, dokumentů či popisu činností Regionu. Informace jsou pomalu aktualizovány, také internetové stránky jednotlivých obcí jsou na velmi nízké úrovni. K podpoře cestovního ruchu chybí také např. podrobné plány obcí s popisy jednotlivých ulic či informační střediska.

6. Za slabou stránku můžeme také považovat nepřipojení obce Mikulčice do svazku obcí Regionu Podluží, který řeší i otázky cestovního ruchu. Mikulčice sousedí s obcemi Lužice, Josefov a Moravská Nová ves a vytváří tak slepé místo na jinak celistvé mapě Podluží.

7. Obce na Podluží se potýkají s nedostatkem veřejné zeleně a vybavení veřejných prostor, jako jsou lavičky, odpadkové koše a dětská hřiště. Podluží také trápí černé skládky odpadů, které nelegálně vznikají v lesních prostorách.

8. Kvůli rozvodňování řeky Moravy, teplému podnebí a příhodným podmínkám lužního lesa se ve zdejší oblasti rozmnožují komáři.

9. V obcích najdeme nedostačující obchodní síť a chybí zde hlavně služby.

Příležitosti

1. Jako příležitost můžeme označit spolupráci obcí v regionu s ostatními sousedními obcemi, např. při řešení kriminality. Aby Region Podluží získal nové zkušenosti, měl by navázat mezinárodní vztahy, nebo alespoň bližší vztahy s regiony v EU, které mají podobné složení.

2. Region Podluží by měl více využívat obnovitelné a alternativní zdroje energie. Měl by se více zaměřit na odpadové hospodářství a celkově na ekologii. Občané, kteří vyvážejí odpad na nelegální černé skládky, by měli být přísněji postihováni.

3. Dalším přínosem by bylo větší zapojení občanů, jejich větší aktivita a motivace. Pro turisty by bylo zajímavé předvádění lidových řemesel, zapojení se do každodenního života v hospodářském stavení apod. Občané by mohli být motivováni přínosem peněz, který zajišťují přijíždějící turisté.

4. Rozvoji cestovního ruchu a i životu v obci by pomohlo dořešení dopravní obslužnosti na území regionu a celkově dobudování technické infrastruktury. Ačkoliv jsou

obce vždy upravené a uklizené, další činnosti na jejich vzhledu by pomohly dalšímu rozvoji cestovního ruchu.

5. Další příležitostí je další rozvoj cestovního ruchu, vinařské tradice a hlavně rekreace. V regionu chybí koupaliště, ta přírodní jsou nedostačující. Také přírodní areál ve Tvrdonicích, ve kterém se každoročně konají národopisné slavnosti, by bylo vhodné využít i mimo konání folklorního festivalu.

6. Rozvoj a podpora podnikání je další příležitostí regionu. Přitáhnutím nových podnikatelů a investorů, vybudováním průmyslové zóny, která by nenarušila ráz krajiny Podluží, by byla vytvořena nová pracovní místa, čímž by se zvýšila také životní úroveň obyvatelstva. V regionu by se zvýšil počet poskytovatelů služeb, bylo by možné uspořádat nové akce a celková podoba regionu by se zlepšila.

7. Region Podluží by měl více využívat informačních technologií, hlavně pro svoji prezentaci. Občané by také jistě ocenili pokrytí oblasti signálem bezdrátového internetu.

8. Příležitostí je také získávání dotací a finančních prostředků. Např. ze státního rozpočtu může Region Podluží žádat Ministerstvo kultury o dotace na ochranu movitého kulturního dědictví apod. Dotace je možno získat také na volný čas a cestovní ruch, územní rozvoj, zemědělství atd.

Hrozby

1. Velmi výraznou hrozbou je devastace životního prostředí. V okolí obcí najdeme černé skládky odpadů, ovzduší a půda je znečišťována spalováním odpadů v domácnostech, lužní les je až po Hodonín devastován, občané a představitelé obcí nemají zájem o veřejnou zeleň. Zájem turistů pak o takto poničenou krajinu klesá, jejich první dojem z regionu je špatný a znovu tato místa nemusejí navštívit.

2. Kvůli odchodu mladých obyvatel z důvodu nedostatku bytů, odchodu obyvatel za vyššími mzdami a odchodu obyvatel za sociálními jistotami dochází v regionu ke stárnutí populace. Může se tedy stát, že v budoucnu ubude poskytovatelů služeb, což by rozvoji cestovního ruchu uškodilo.

4. Nedostatek financí v Regionu plyne hlavně z důvodu neschopnosti získávat dotace a odlivu finančních prostředků v podobě investic mimo region. Obce nejsou také moc ochotné

vytvářet finanční prostředky pro společné cíle. Přísun financí do obecních rozpočtů je také nízký, obce s financemi špatně hospodaří.

5. Kvůli nedostatečnému zájmu o výchovu dětí a mládeže mají mladí lidé často negativní postoj k vlastní obci, ztrácejí zájem o kulturní dědictví a často mají zájmy mnohem méně ušlechtilé.

6. Vstupem do EU se otevřely dveře konkurenci a začínají se levně dovážet vína stejné kvality, jako mají ta z Podluží. Turisté pak ztrácejí zájem účastnit se vinařských akcí i zájem o vinařskou cykloturistiku.

8. Jednotlivé obce mezi sebou málo komunikují, často jsou velkými konkurenty. K tomu dochází např. při plánování tradičních krojovaných hodů, kdy se termíny této akce v různých obcích často shodují.

9. Hrozbou pro region Podluží je zajisté zánik unikátní kultury této oblasti. Mladí lidé, kteří by měli dále rozvíjet tradice a zvyky tohoto regionu, mají většinou jiné zájmy a folklor považují za něco méněcenného. Říká se, že folklor nezanikne, dokud mezi sebou budou lidé mluvit. V současné době moderních technologií to bude tedy hodně obtížné.

5. NÁVRHY A DOPORUČENÍ

Po analýze SWOT a analýze realizačních a lokalizačních podmínek pro rozvoj cestovního ruchu v Regionu Podluží, uvádím své návrhy a doporučení, které by přispěly k dalšímu rozvoji cestovního ruchu v dané lokalitě.

V regionu Podluží je velmi obtížné získat potřebné propagační materiály a informace. Turistické informační centrum najdeme pouze v Mikulčicích, informace může poskytnout také samotná kancelář svazku obcí Region Podluží, která se však nachází pouze v Lanžhotě. Doporučovala bych umístit propagační a informační materiály o Regionu Podluží např. do muzeí, na obecní úřady či do různých kulturních zařízení, kde by byly k dispozici návštěvníkům.

Ačkoli se Region Podluží účastní nejrůznějších veletrhů cestovního ruchu, vydává zpravodaj Zvony Podluží a nejrůznější propagační materiály jeho propagace především na internetu je stále malá. Některé informace najdeme na portálech, jako je www.jizni-morava.cz, www.kudyznudy.cz, www.slovacko.cz apod., ale tyto informace jsou nedostačující. Doplnující informace o pořádaných akcích jsou pak úplně minimální, často téměř žádné. Proto navrhuji spolupráci Regionu Podluží s těmito turistickými portály, pravidelné doplňování a aktualizování informací a vytvoření odkazu na internetové stránky Regionu Podluží na stránkách těchto portálů. Vhodné by bylo také propojení portálu Regionu Podluží s dalšími portály tak, aby jakékoliv nově přidané informace na portálu www.podluzi.cz byly okamžitě aktualizovány na partnerských portálech. Doporučuji také zlepšit internetové stránky jednotlivých obcí regionu, kde také najdeme potřebné informace, ale i zde jsou informace neaktualizované a nedostačující.

Na území regionu se nachází ne zcela dostačující zázemí pro rekreaci. Najdeme zde mnoho ubytoven, penzionů a ubytování v soukromí, ale pro méně náročné turisty zde zcela chybí kempy a tábořiště, která by v místní zajímavé krajině byly jistě využívány. Navrhuji vytvořit menší kemp či tábořiště v některé z obcí Regionu Podluží. Nejvýhodnějšími místy by byla místa v blízkosti přírodních koupališť, tedy v Moravské Nové Vsi a v Lužicích, dále např. v Hruškách, Moravském Žižkově či Tvrdonicích, kde by kemp jistě ocenili návštěvníci folklorního festivalu. V regionu se nacházejí pouze dvě přírodní koupaliště a řada menších vodních ploch, která pro rekreaci nejsou vyhovující. Místní obyvatelstvo i turisté, kteří dávají přednost spíše umělým koupalištím, musí cestovat do přilehlých okresních měst,

tedy Břeclavi a Hodonína. Doporučuji tedy vytvořit umělé koupaliště alespoň v jedné z obcí Regionu Podluží.

Cykloturistika a vinařská cykloturistika je na Podluží velmi oblíbená a rozšířená. Skrz území regionu je vedeno nespočet cyklistických tras a dvě významné cyklotrasy, a to regionální stezka Podluží a část páteřní Moravské vinné stezky. Na některých místech jsou vybudována odpočinková místa s informačními panely. Ačkoliv zájem o cykloturistiku je velký, turistů každoročně přibývá, stav některých cyklostezek je špatný. Některé cyklostezky jsou vedeny mezi vinohrady, což je jistě pro většinu turistů příjemným zpestřením, ovšem po těchto cestách se pochybují také zemědělské stroje, které povrch komunikací často znečistí či zdeformují. Navrhuji tedy zlepšení kvality cyklistických tras, pravidelnou péči a očistu těchto stezek. Dalšímu rozvoji cestovního ruchu by také napomohly půjčovny kol, které v regionu provozují spíše majitelé ubytovacích zařízení.

Ačkoliv územím regionu Podluží přímo neprochází, navrhovala bych dostavět chybějící úsek rychlostní silnice R52 vedený z Brna, přes Mikulov až do Vídně. Na rakouské straně je tato silnice až k hranicím vybudována, na straně české se stavbou stále otáčí. Úředníci vyžadují dobudování zbývajícího úseku, proti jsou však teorie, které upřednostňují vedení této trasy po dálnici D2 s vybudováním obchvatu kolem města Břeclav. Tato varianta by byla také levnější. Já osobně doporučuji dobudování zbývajícího úseku. Tato stavba by výrazně regionu Podluží prospěla, zlepšila by se jeho dopravní dostupnost a návštěvnost především rakouských turistů i z jiných než jen příhraničních regionů by se zvýšila. Doporučuji také dobudování čtyřproudové rychlostní silnice R55, a to z důvodu zlepšení dopravní dostupnosti Regionu Podluží pro turisty cestující ze severovýchodu. Silnice R55 v budoucnu povede na trase Olomouc - Přerov - Hulín - Břeclav, avšak v současné době je v provozu asi 18 km této silnice. Překážkou v dalším budování jsou v blízkosti obce Bzenec Přívoz chráněné oblasti NATURA 2000 Bzenecká Doubrava - Strážnické Pomoraví, které jsou hnízdištěm vzácných druhů ptáků. Byl předložen návrh, aby tato silnice byla vedena na Blatnici, s touto alternativou však nesouhlasí Ministerstvo životního prostředí. V roce 2009 byl zveřejněn plán, který navrhuje vybudování dvou tunelů v celkové délce 8,4 km vedených pod ptačí oblastí. Dobudování úseku silnic R52 a R55 by přispělo k rozvoji cestovního ruchu v regionu Podluží.

Velmi oblíbenými se v dnešní době stávají produktové balíčky služeb, jejichž tvorba se neustále zvyšuje. Balíček je tvořen službami, jejichž cena by při jejich jednotlivém nákupu

výrazně převýšila cenu balíčku. Navrhuji, aby Region Podluží či samotné obce poskytovaly turistům takovéto balíčky služeb, které by přispěly rozvoji cestovního ruchu v celém regionu.

Ukázkový návrh produktového balíčku

- ubytování ve vybraném zařízení (350 - 450 Kč/osoba),
- slavnostní večeře ve vinném sklepě „U Jeňoura“ spojená se sommelierskou show (cena cca 500 Kč),
- cyklovýlet po vinařské stezce Podluží (půjčení jízdního kola 200 Kč/kus/den),
- projížďka na koni (cena dohodou),
- prohlídka Slovanského hradiště v Mikulčicích nebo Lednicko-valtického areálu s průvodcem (cena podle počtu zájemců).

Navrhuji připojení obce Mikulčice do svazku obcí Region Podluží. Tato obec geograficky do regionu náleží, administrativně však jejím členem není. Toto spojení by jistě prospělo lepší spolupráci všech obcí. Velkomoravské hradiště Valy u Mikulčic spolu s kostelem sv. Markéty Antiochijské v Kopčanech na Slovensku usiluje o zapsání na seznam světového dědictví UNESCO. Snahu tohoto velkomoravského areálu považuji za opodstatněnou, jelikož se jedná o památku mezinárodního významu a počet návštěvníků se každoročně zvyšuje. V letech 2008 až 2010 navštívilo mikulčické hradiště v průměru 16 700 turistů. V roce 2011 se jejich počet zvýšil na 20 000, důvodem mohlo být rozšíření faktu, že se tento objekt uchází o zapsání na seznam světového dědictví. Zapsání na seznam UNESCO by obci Mikulčice i okolí přineslo větší prestiž, zvýšila by se návštěvnost a turisté by jistě navštívili i další zajímavá místa v regionu Podluží.

V současnosti se v regionu začíná rozvíjet nový turistický produkt, a to hipoturistika, tedy turistika na koni. Regionem prochází dva jezdecké okruhy, avšak zázemí pro hipoturistiku je na Podluží stále nedostačující. Doporučuji tedy rozšířit tento turistický produkt o další služby s ním spojené.

6. ZÁVĚR

Díky vypracování této bakalářské práce jsem zjistila informace o současném stavu cestovního ruchu v regionu Podluží a zhodnotila jsem jeho turistický potenciál. Cestovní ruch je v regionu založen především na vinařství, folkloru a tradicích, za kterými přijíždějí turisté i ze vzdálenějších koutů země. Po celý rok je pro turisty i místní obyvatelstvo připraveno mnoho kulturních a společenských akcí, které rozvíjí současný folklor a během kterých můžeme obdivovat bohatě zdobené kroje místních i přespolečenských folklorních souborů.

Region Podluží nabízí také množství historických, kulturních a technických památek. Rovinatá krajina s lužním lesem nabízí možnost pěších výletů i cykloturistiky, během kterých nemůžeme minout množství vinných sklepů a objektů lidové architektury. Všechny atraktivita regionu Podluží jistě napomáhají rozvoji cestovního ruchu, ale pro další zvýšení návštěvnosti je důležité vybudování kvalitního zázemí pro turisty, aby se sem rádi vraceli a tuto oblast doporučovali.

Cílem mé bakalářské práce bylo analyzovat a zhodnotit současný stav cestovního ruchu v Regionu Podluží. Sestavila jsem SWOT analýzu na základě analýzy realizačních a lokalizačních předpokladů cestovního ruchu. Popsala jsem silné a slabé stránky cestovního ruchu, vymezila jsem příležitosti a hrozby. Dále jsem se snažila navrhnout budoucí možný vývoj regionu a jeho turistického potenciálu. Navrhla jsem především zvýšení propagace regionu, zvláště pak na internetu, kde by bylo výhodné spolupracovat s nejrůznějšími turistickými portály. Dalším doporučením bylo zkvalitnění a dobudování dopravní infrastruktury a rozšíření zázemí pro rekreaci. Pro zpracování bakalářské práce jsem čerpala z odborné literatury, z internetových stránek jednotlivých obcí a z propagačních materiálů, které mi poskytla kancelář Regionu Podluží.

Ačkoliv v regionu Podluží přímo nebydlím, navštěvuji tuto oblast velice často a dobře ji znám. Díky vypracování bakalářské práce jsem zjistila mnoho nových informací a objevila jsem další atraktivní místa a události. Věřím, že region Podluží bude dále pracovat na rozvoji a vývoji cestovního ruchu a stane se tak stále více navštěvovanou destinací v České republice.

SEZNAM LITERATURY

Knižní zdroje

- 1) BĚLOHLÁVEK, František et al. *Management*. Brno: Computer Press. 2006. 724 s. ISBN 80-251-0396-X.
- 2) ČERTÍK, Miroslav a kol. *Cestovní ruch - vývoj, organizace a řízení*. Praha: OFF, s.r.o. 2001. 352 s. ISBN 80-238-6275-8.
- 3) DOHNAL, Václav. *Ekonomika cestovního ruchu*. Praha: SPN, 1969. 185 s.
- 4) DROBNÁ, Daniela a Eva MORÁVKOVÁ. *Cestovní ruch*. 2. upravené vyd. Praha: Fortuna. 2010. 200 s. ISBN 978-80-7373-079-6.
- 5) GUNČÍK, Marian. *Základy cestovního ruchu*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela. 2000. 152 s. ISBN 80-8055-355-6.
- 6) HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch*. Praha: Fortuna. 2006. 224 s. ISBN 80-7168-948-3.
- 7) HORNER, Susan a John SWARBROOKE. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada Publishing. 2003. 488 s. ISBN 80-247-0202-9.
- 8) INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch*. 2. přeprac. vyd. Praha: VŠE, 2009. 122 s. ISBN 978-80-245-1569-4.
- 9) KIRALOVÁ, Alžbeta. *Marketing destinace cestovního ruchu*. Praha: EKOPRESS. 2003. 173 s. ISBN 80-86119-56-4.
- 10) MALÁ, Vlasta. *Cestovní ruch. Vybrané kapitoly*. Praha: VŠE, 1999. 83 s. ISBN 80-7079-443-7.
- 11) ORIEŠKA, Ján. *Služby v cestovním ruchu*. Praha: IDEA SERVIS. 2010. 405 s. ISBN 958-80-85970-68-5.
- 12) ORIEŠKA, Ján. *Technika služeb cestovního ruchu*. 4. uprav. vyd. Praha: IDEA SERVIS. 1996. 135 s. ISBN 80-85970-11-2.
- 13) PÁSKOVÁ, Martina a Josef ZELENKA. *Cestovní ruch. Výkladový slovník*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s. ISBN 80-239-0152-4.
- 14) RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch*. 3. rozš. vyd. Ostrava: KEY Publishing. 2009. 187 s. ISBN 978-80-7418-028-6.
- 15) VEBER, Jaromír et al. *Management. Základy - moderní manažerské přístupy - výkonnost a prosperita*. Praha: Management Press. 2009. 2. aktual.vyd. ISBN 978-80-7261-200-0.

Internetové zdroje

- 16) <http://koridory.wz.cz/>
- 17) <http://www.czechtourism.cz>
- 18) <http://www.czso.cz>
- 19) <http://www.vinny-sklep.com/>
- 20) <http://www.wineofczechrepublic.cz/>
- 21) *Strategie rozvoje*. Zpracoval Region Podluží. 2005. [cit 2012-04-02]. Dostupné z
<http://www.podluzi.cz/dokumenty/doc_download/120-02prirodni-podminky-a-deskripce-uzemi>
- 22) UNWTO. *Recommendations on tourism statistics*. New York: United Nation. 1994.
77. s. [cit. 2012-01-21]. Dostupné z
<http://unstats.un.org/unsd/newsletter/unsd_workshops/tourism/st_esa_stat_ser_M_83.pdf>
- 23) www.dolnibojanovice.cz
- 24) www.hrusky.cz
- 25) www.josefov.eu
- 26) www.kostice.cz
- 27) www.lanzhot.cz
- 28) www.luziceuhodonina.cz
- 29) www.mnves.cz
- 30) www.moravskyzizkov.cz
- 31) www.novypoddvorov.cz
- 32) www.obeccladna.cz
- 33) www.obecprusanky.cz
- 34) www.poddvorov.cz
- 35) www.podluzi.cz
- 36) www.tvrdonice.cz
- 37) www.tynec.cz

SEZNAM ZKRATEK

AIEST	Association Internationale des Experts Scientifiques de Tourisme, Mezinárodní sdružení vědeckých expertů cestovního ruchu
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
CR	cestovní ruch
č.	číslo
ČSAD	Československá státní automobilová doprava
EU	Evropská Unie
ha	hektar
IDS JMK	Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje
Ing.	inženýr
Kč	korun českých
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová
km	kilometr
km ²	kilometrů čtverečních
KSČ	Komunistická strana Československa
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
m	metr
m.n.m.	metrů nad mořem
MAS	Místní akční skupina
mm	milimetr
např.	například
NUTS	Nomenclature Unit of Territorial Statistic, Nomenklatura územních statistických jednotek
ODS	Občanská demokratická strana

resp.	respektive
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
sv.	svatý/svatá
SWOT	Strenghts, Weaknesses, Opportunities, Threats (silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby)
TV	televize
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
UNWTO	World Tourism Organization, Světová organizace cestovního ruchu
USA	United States of America, Spojené státy americké

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Uherském Hradišti dne.....

.....
Miroslava Kaňová

Adresa trvalého pobytu studenta:

Vančurova 3,
Hodonín 69501

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obrázek 3.1   Systém cestovního ruchu
- Obrázek 3.2   Struktura služeb v cestovním ruchu
- Obrázek 3.3   NUTS 2 a NUTS 3 v České republice
- Obrázek 3.4   Turistické regiony České republiky
- Obrázek 4.1   Region Podluží
- Obrázek 4.2   Starý kvartýr v Lužicích
- Obrázek 4.3   Slovácká chalupa v Dolních Bojanovicích
- Obrázek 4.4   Větrný mlýn ve Starém Poddvorově
- Obrázek 4.5   Sklepy v Dolních Bojanovicích
- Obrázek 4.6   Nechory v Prušánkách
- Obrázek 4.7   Boží muka v Prušánkách
- Obrázek 4.8   Kříž u Prušánek
- Obrázek 4.9   Balíkových kaplička v Kosticích
- Obrázek 4.10   Poutní mariánská kaple a chráněný dub v Týnci
- Obrázek 4.11   Kostel sv. Archanděla Michaela v Ladné
- Obrázek 4.12   Kostel Panny Marie Vítězné v Moravském Žižkově
- Obrázek 4.13   Socha Panny Marie Bolestné v Lužicích
- Obrázek 4.14   Náhrobní kámen od F. Úprky v Moravské Nové Vsi
- Obrázek 4.15   Turistická rozhledna Na Podluží
- Obrázek 4.16   Vinařská oblast Morava
- Obrázek 4. 17   Sochařské symposium Dřevo - kámen v Lužicích 2011
- Obrázek 4.18   I. a II. železniční koridor
- Obrázek 4.19   Moravské vinařské stezky

SEZNAM GRAFŮ

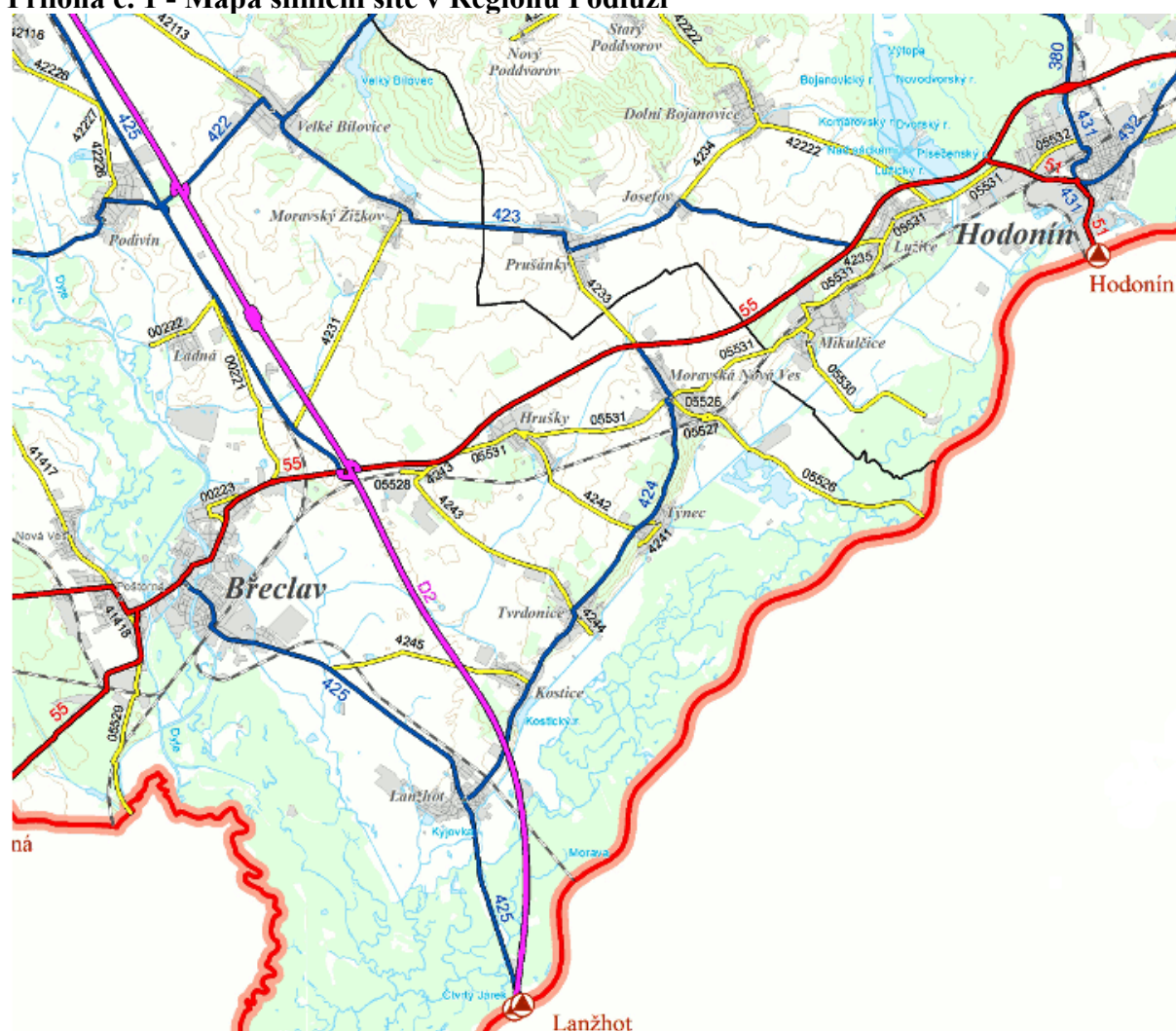
Graf 4.1   Podíl ubytovacích zařízení v Regionu Podluží

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1   Mapa silniční sítě v Regionu Podluží
- Příloha 2   Mapa IDS JMK zasahující do Regionu Podluží
- Příloha 3   Cyklistická stezka Podluží
- Příloha 4   Mapa jezdeckých okruhů v Regionu Podluží

PŘÍLOHY

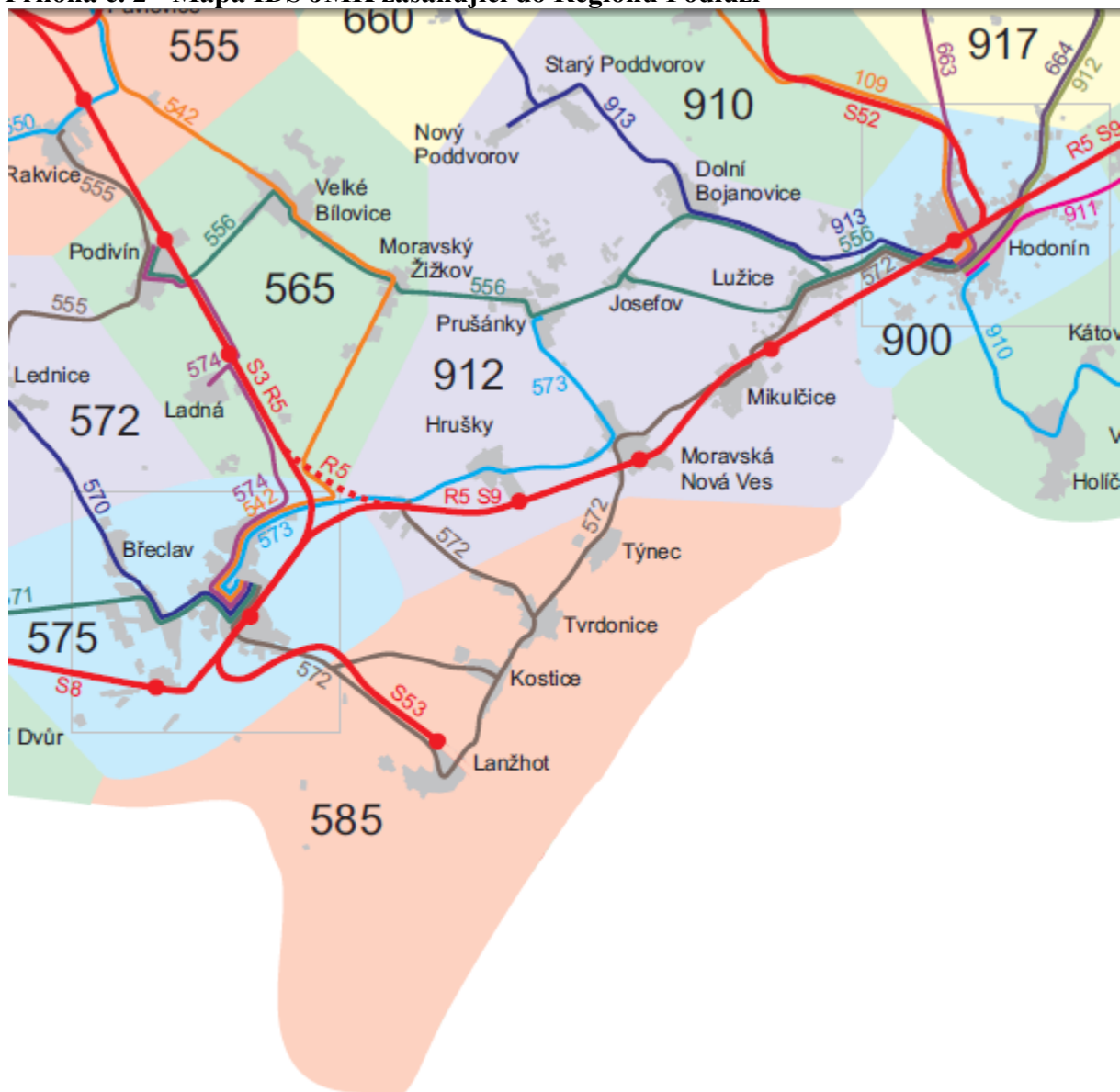
Příloha č. 1 - Mapa silniční sítě v Regionu Podluží

- dálnice
- rychlostní silnice
- silnice I. třídy
- silnice II. třídy
- silnice III. třídy
- ▲ obce a katastrální území (podkladová data © ČÚZK)
- hranice okresu (podkladová data © ČÚZK)
- hranice kraje (podkladová data © ČÚZK)
- hranice státu (podkladová data © ČÚZK)
- ▲ silniční hraniční přechod
- vrstevnice (geografická data poskytl VGHMÚr Dobruška © MO ČR, 2010)
- železnice (geografická data poskytl VGHMÚr Dobruška © MO ČR, 2010)
- hranice NP a CHKO (podkladová data © AOPK ČR 2009)
- chráněná krajinná oblast (podkladová data © AOPK ČR 2009)
- národní park (podkladová data © AOPK ČR 2009)
- řeky a vodní plochy (geografická data poskytl VGHMÚr Dobruška © MO ČR, 2010)
- zástavba (geografická data poskytl VGHMÚr Dobruška © MO ČR, 2010)
- lesy (geografická data poskytl VGHMÚr Dobruška © MO ČR, 2010)

Zdroj: http://www.rsd.cz/sdb_intranet/sdb/img/kraje/jm.png

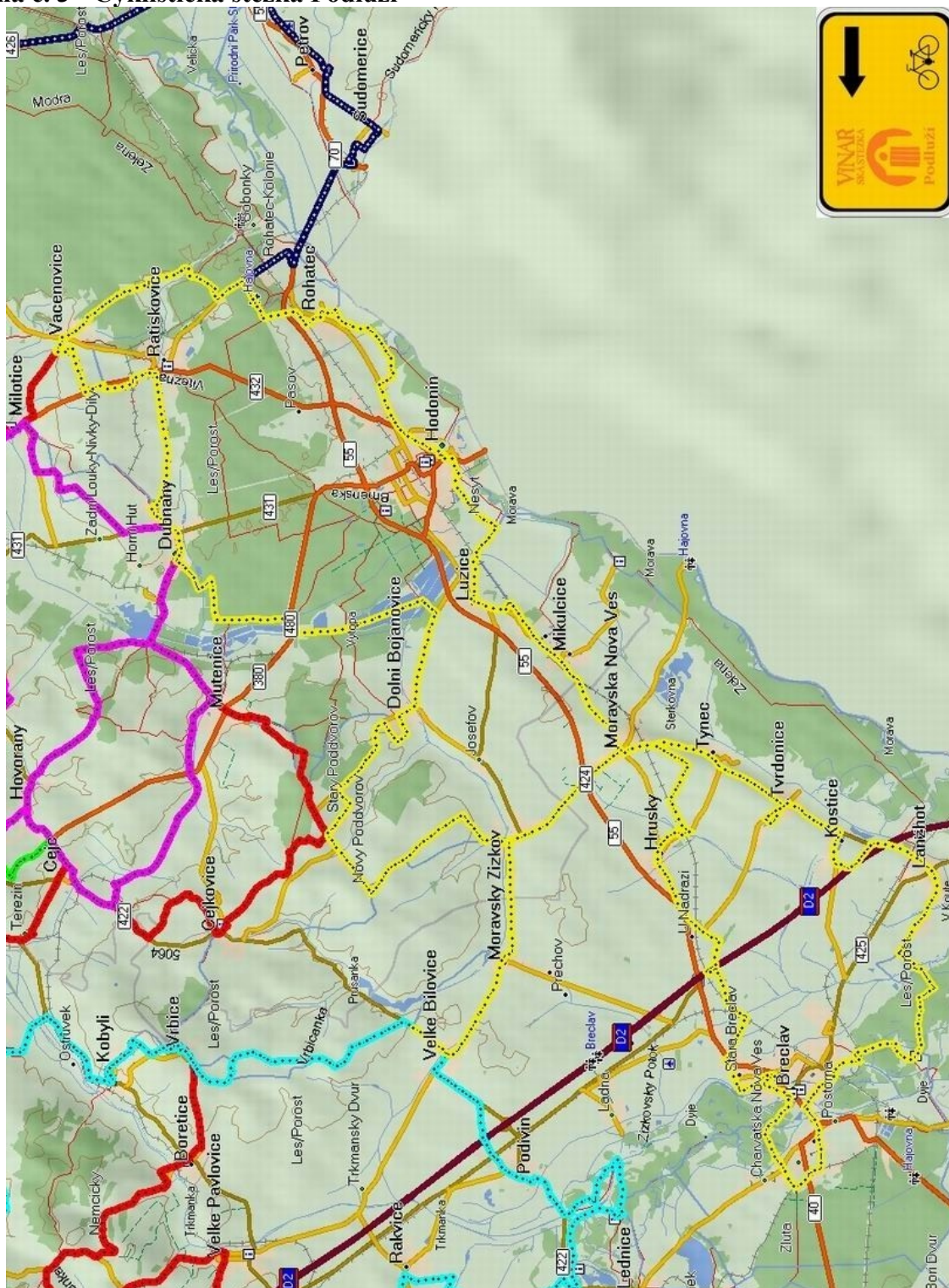
Příloha č. 2 - Mapa IDS JMK zasahující do Regionu Podluží

Zdroj: <http://idsjmk.cz/mapa/Plan-site-celek.gif>

Příloha č. 3 - Cyklistická stezka Podluží

Zdroj: <http://www.vinarske.stezky.cz/data/20665.jpg>

Příloha č. 4 - Mapa jezdeckých okruhů v Regionu Podluží

Zdroj: <http://hodoninsko.eu/turistika-na-koni/images/stories/mapy/mapa01.jpg>